

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه‌شنبه (۷) آذر ماه ۱۳۴۶

فهرست مطالب:

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر مهذب- دکتر رفیعی- صدری کیوان- روحانی- دکتر الموتی .
- ۳- تصویب صورت جلسه .
- ۴- طرح گزارش شور اول کمیسیون دارائی .
- ۵- اجماع بتحصیل ۴۰ میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور .
- ۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت جنگ .
- ۷- طرح و تصویب گزارش کمیسیون آموزش و پرورش راجع به اجازة پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق و ابلاغ بدولت .
- ۸- طرح و تصویب گزارش شور اول کمیسیون دارائی .
- ۹- تصویب صورت جلسه .
- ۱۰- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت جنگ .
- ۱۱- طرح و تصویب گزارش کمیسیون آموزش و پرورش راجع به اجازة پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق و ابلاغ بدولت .
- ۱۲- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دارائی .
- ۱۳- تصویب صورت جلسه .
- ۱۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دارائی .
- ۱۵- تصویب صورت جلسه .
- ۱۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت دارائی .
- ۱۷- تصویب صورت جلسه .
- ۱۸- تصویب صورت جلسه .
- ۱۹- تصویب صورت جلسه .
- ۲۰- تصویب صورت جلسه .
- ۲۱- تصویب صورت جلسه .
- ۲۲- تصویب صورت جلسه .
- ۲۳- تصویب صورت جلسه .
- ۲۴- تصویب صورت جلسه .
- ۲۵- تصویب صورت جلسه .
- ۲۶- تصویب صورت جلسه .
- ۲۷- تصویب صورت جلسه .
- ۲۸- تصویب صورت جلسه .
- ۲۹- تصویب صورت جلسه .
- ۳۰- تصویب صورت جلسه .

مجلس در ساعت ۹ صبح بر باست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

(شرح زیر خوانده شد)
 غائبین با اجازة - آقایان :

خواجه نوری مهندس امیر قاسم معینی - مروئی -

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

زفیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود

عین مذاکرات مشروح دوازدهمین جلسه از دوره بیست و دوم قانونگذاری - اداره تند نویسی و مطبوعات

ملکزاده آملی - دکتر رفیعی - دکتر حکیم شوشتری -
دکتر الموتی - دکتر حبیب اللهی - دکتر عدل - مرتضوی -
ارسنجانی - مهندس پروشانی - دانشمند - شاهده -
دکتر صفائی - دکتر موثقی - دکتر مذهب - دکتر وحیدنیا -
غائبین بی اجازه - آقایان :

دکتر ابریشمی - پزشکیور - دکتر طالع -

غائبین مریض - آقایان :

مجد - دکتر صاحبقل - طباطبائی - ماهیار -
ادب سمیعی - دکتر اسدی - امیر احمدی - بوشهری
پرویزی - دیهم - روستا - دکتر صالحی - موقر - مبارکی -
سافو دکتر دولتشاهی

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر مذهب

دکتر رفیعی - صدی کیوان - روحانی - دکتر الموتی

رئیس - نقطه‌های قبل از دستور را شروع میکنیم

آقای دکتر مذهب تشریف بیاورید

دکتر مذهب - با اجازه مقام ریاست عظمی و همکاران

محترم چند دقیقه‌ای قصد تصدیع داشتم و میخواستم راجع

به تنزل ارزش لیره در انگلستان و تأثیر آن در بازار ایران

و بالنتیجه ارزش ریال خودمان صحبت کنم تا یکبار دیگر

واقعاً خدمتگذاری دولتی که هم خود را مصروف خدمت

به ملت کرده و با درک صحیح منویات پادشاه مملکت یک

وضع ثابت سیاسی و اقتصادی در این مملکت فراهم آورده

است تحسین کنم. همکاران محترم کاملاً مستحضر هستند

که چند روز قبل موقعی که مردم دنیا از خواب بیدار شدند

خبر شدند که دولت انگلستان تصمیم بسیار جذبی و جالبی

گرفته و آن تصمیم عبارت از تضعیف ارزش لیره با مقایسه

با سایر ارزهای بین‌المللی است و دولت انگلستان اعلام

کرد که در حدود ۱۵ درصد از لیره خودش را تضعیف میکند

و طبعاً در این باره تعدادی از دولتها ضرر کردند و بسیار

ناراحت شدند و بنوشته یکی از روزنامه‌ها در دوسه شب قبل

یکی از بانکدارهای معروف ژاپن انتحار کرد. البته علت

اینکه دولت انگلستان مجبور شد این کار را بکند یک بحث

مفصل اقتصادی است و جای بحث آن در این محفل بزرگ

ملی و سیاسی با توجه به وقت محدودی که بنده دارم نیست

مسئولین مملکت روی وضع خاص لیره این کار را کردند چون
ممکن بود یک تنزل لری در وضع لیره پیدا بشود به این جهت
با تمرکز مقدار عمده موجودی خود را با لیره نگاهداری
نمیکرد بلکه همیشه این موجودی خودش را به اسعاری
دیگر به ارزهای قابل اطمینان تری تبدیل میکرد و حتی
هفته یک لیره تضعیف شد آن ارزی را که ما از لحاظ درآمد
نفت یک قیمت بیش فروش شده بود در بازارهای بین‌المللی
باز هم بی‌اعتمادی تری این درست مثل این است که من
کشاورز فکر میکنم سال آینده بازار زیاد تری خواهیم
داشت و بنابراین قیمت گندم ممکن است پائین بیاید اگر
من یک آرد باهوشی باشم گندمی را که سه ماه دیگر بدست
من میرسد ممکن است از حالا پیش فروش کنم با قیمت
بازتری چون وقتیکه گندم زیاد میشود خواه ناخواه قیمت
کم میشود و این را میشود یک پیش بینی صحیح اسمش را
نگذاریم در هر حال حسن سیاست صحیح اقتصادی دولت و
حسن تدبیر مسئولین بانکی و پولی مملکت سبب شد که
هیچ عنوان ضرری از این جهت متوجه ما نشود این جالب
توجه است که در اثنای اعلام تنزل لیره بسیاری از کشورها
مجبور شدند که ارزش خودشان را پائین بیاورند حتی کشورهای
بیشتره مثل فنلاند یا کمتر پیشرفته حتی کشور اسرائیل
ولی همانطوریکه عرض کردم فکر نمیکنم وقتی دولتی
برنامه‌های صحیح اقتصادی و مالی داشت و وقتی که
مسئولین مالی درست متوجه نوسانات اقتصادی و مالی
بین‌المللی بودند میتوانند مشکلات را رفع بکنند و از
آن جمله وضع لیره بود و وضع ریال ایران همانطور که در
مصاحبه آقای سمیعی مدیر کل بانک مرکزی ایران
گفته شد نه ریال ما هیچ اطعمه‌ای دید و نه ما ضرر دیدیم
و حتی یک مقداری هم صرفه کردیم و این
البته جالب توجه است ممکن است سؤال بشود وقتی مملکتی
درآمد عمده‌اش در آمد نفتش با لیره است وقتیکه یک
چنین تصمیم ناگهانی را دولتی مثل دولت انگلستان
میگیرد چطور میشود که یک دولتی که موجودیش با لیره
است ضرر نکند این را عرض کردم با پیش بینی صحیح شما
میتوانستید یک مقداری جلوی این کار را بگیرد چنانکه

میگیرد از منویات بزرگ شاهنشاهی مملکت طبعاً آنها از لحاظ
سیاسی بلکه از لحاظ اقتصادی هم در این مملکت یک وضع
ثابت و سالم خواهیم داشت و نه آنها در داخل بلکه در خارج
سر بلند و مباحی هستیم (صحیح است) آنچه که جالب است
این است که در چند سال گذشته که رشد ما بین ۹ و
۱۱ درصد است ریال ما ارزش خودش را حفظ کرده در عین
حالی که سطح زندگی مردم بالا می‌رود در عین حال هزینه
زندگی فقط یک درصد یا دو درصد بالا می‌رود و باز هم
اگر خواهیم وضع اقتصادی خودمان را تجزیه و
تحلیل بکنیم بسیار جالب است ولی بنده بهیچ وجه
زبان تجزیه و تحلیل آن وضع را ندارم شاید جناب آقای دکتر
عدل استاد بنده و استاد اقتصاد تشریف بیاورند اینجا و این
بحث را واقعاً با زبان استادی خودشان بفرمایند مسلماً بهتر
خواهد بود در هر حال آنچه که جالب است و ما به سر بلند می
است این است که در اثر ایجاد این وضع ثابت سیاسی سرمایه
هائی که تا چند سال قبل از ایران بیرون میرفت و به اصطلاح
فرار میکرد به ایران باز برگشت و در یک محیط سالم
اقتصادی سرمایه گذاری میشود و جالب تر اینکه امروز
بانکهای ما یکی از منابع اصلی و یکی از صندوقهای مطمئن
برای حفظ ارزش پولهای خارجی کشور است همانطوریکه
عرض کردم در اثر عدم ثبات در بیشتر از ممالک و ثباتی که
حضرت رهبری اعلیحضرت‌ها ما یون شاهنشاه آریا مهر ما پیدا
کردیم این اطمینان برای کشورهای خارج و برای مردم
خارج از ایران پیدا شده و برای سایر کشورهای دوست ما
پیدا شده که بتوانند ارزهای خود را در بانکهای ایران
ذریعه بگذارند یا در ایران سرمایه گذاری کنند که آنهم
البته باز باید ممتون سیاست گذاران اقتصادی و مالی و پولی
کشور باشیم و باز هم باید سیاست‌گذاری کرد (صحیح است)
البته ممکن است آنها سؤالی که بشود وضع درآمد ارزی
ما از لحاظ نفت باشد در آمد ما چیست از لحاظ نفت؟
با اینکه همکاران محترم بنده مستحضر هستند که ما اصولاً
درآمد خودمان را به دلار می‌گیریم یعنی به دلار نفت ما
تسعیر میشود ولی به لیره می‌گیریم یک بشکه نفت ۱/۷۵
سنت آمریکائی است که در حقیقت ما به دلار آمریکائی بگیریم

بنا بر این از این به بعد مقدار لیرهای که می گیریم زیادتر خواهد شد یعنی تبدیل که میشود مقدار زیادتری لیره بدست مآید و از این جهت هم ماضر نخواهیم کرد اگر هم بگوئیم که قسمت عمده وارداتی میانه کشور انگلستان است بنا بر این یک مقدار زیادی از کالاهای وارداتی برای ما از آن تمام خواهد شد و از لحاظ صادرات ما با توجه باینکه بسیاری از کشورهای اروپا از خودشان را پائین نیاوردند و آنها هم احتیاج دارند به کالاهای ما بنا بر این آن قسمت از کالاهایی را هم که ما به کشور انگلستان می فرود ختم ضرر نخواهیم کرد و اگر خریدار کمتر باشد و منفعت کمتر بدهد ما میتوانیم به کشورهای دیگر که از خودشان را پائین نیاوردند بفروشیم و ضرر نکنیم بنا بر این بنده مجدداً لازم میدانم با این توضیح و توضیحاتی که عرض کردم از دولت حزبی که پایه گذار سیاست صحیح اقتصادی است و از مسئولین امور مالی و پولی کشور، از مسئولین بانک مرکزی که در حفظ ارزش ریال ما و در حفظ اقتصاد سالم ما کوشش میکنند و با پیش بینی های خودشان یک محیط سالم تری را برای ما و انشاء الله برای بچه های ما و نوه های ما پایه گذاری میکنند امیدوارم خداوند به همه ما و به همه آنها توفیق بدهد که با درک جنوبیات شاهنشاه بزرگ ما بهتر بتوانند در راه ملک و ملت خدمت کنند و بهتر بتوانند رضایت مردم و رضایت رهبر مردم را بدست آورند (احسن).

رئیس - آقای دکتر رفیعی تشریف بیاورید.

دکتر رفیعی - با کسب اجازه از مقام ریاست و همکاری گرامی بنده چهار روز به اتفاق جناب آقای دکتر نیاوندی وزیر محترم آبادانی و مسکن به کرمان و رفسنجان برای افتتاح تأسیسات چندی که توسط وزارت آبادانی و مسکن ساخته و انجام شده بود رفته بودم. نخست احساسات فوق العاده مردم کرمان و رفسنجان را نسبت به شاهنشاه بزرگ خود و مراتب وطن پرستی و شاه دوستی آنها را بعرض رسانده و متذکر میگردد که جناب نخست وزیر در سفر خود بکرمان توجه بدی آبی شهر کرمان نموده و دستور حفر چند حلقه چاه عمیق برای تأمین آب

بمعل آورده و می آوردند تقدیم مینمایم (احسن - احسن) رئیس - آقای صدیقی کیوان بفرمائید. صدیقی کیوان - بنام خداوند توانا با اجازه مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم چند روز است که خبر بهجت اثری آنچنان شوز و شوق و شغف و بسایکوبی و شادمانی در سراسر خوزستان دره التاج شاهنشاهی گرفتار ایران زمین برانگیخته که حدی بر آن متصور نیست این خبر بهجت اثر که موجبات شادی و شادکامی و مباهات و سربلندی همه ما خوزستانیان را فراهم ساخته تشریف فرمائی شاهنشاه آریامهر در هفته آینده به خوزستان است (صحیح است) بهمین مناسبت از هم اکنون عموم خوزستانیان از خرد و کلان و پیر و جوان که مانند سایر هموطنان ایرانی خود قلوبشان آکنده از مهر شاهنشاه معظم و سرهاشان پرشور از عشق به وطن است خود را آماده کرده اند تا عالیترین احساسات شادوستی و وطن پرستی را هنگام نزول اجلال مویک مبارک شاهنشاه ایران دارند زیرا ما خوزستانیان مانند سایر افراد ملت ایران بعد از اتکاء به عنایات خداندی و استظهار به الطاف بیامیر خدا و ائمه هدی صلوات الله علیهم اجمعین تنها ماچاه و اتکاء و تکیه گاه پیشینیان و قبله آمال خود را شاهنشاه آریامهر دانسته و میدانیم (بکنفران نمایندگان مثل سایر افراد ملت ایران) عرض کردم مثل سایر ملت ایران خواهش میکنم توجه بفرمائید و عشق به این رهبر داهی و بزرگ باخون همه ما خوزستانیان و همه ایرانیان عجب شده است (صحیح است) البته این علائق و ارتباطات مغنوی که بین شاهنشاه و ملت وجود دارد بدون علت نیست امروز ملت ایران عموماً و ما خوزستانیها خصوصاً این اعتقاد راخ را داریم که این همه سلامت و ترقی و این همه تعالی و پیشرفت و عظمت و این همه استقلال سیاسی و اقتصادی و این همه ثبات و این همه رفاهیت و عدالت اجتماعی که از آن برخورداریم تنها در سایه رهبری های خردمندانه و حکیمانه شاهنشاه آریامهر است (صحیح است) و امروز که مملکت عزیز ما ایران با عزت و بزرگواری و با تمام ممالک پیشرفته جهان در

حرکت است نتیجه ۲۶ سال زحمات و خدمات مداوم و شبانه روزی رهبر عالیقدر ملت ایران است (صحیح است) جا دارد که از زبان همه ایرانیان و خصوصاً خوزستانیها به پیشگاه شهریاری عرض کنم: ای آفتاب ملک بسی روزها بتاب وی سایه خدای بسی سالها بمان (احسن) این سفر شاهنشاه مانند سایر مسافرت های معظم له همواره برای خوزستان و خوزستانی و در نتیجه برای ایران و ایرانی خیر و برکت و تعالی و ترقی به همراه دارد زیرا معظم له در مدت دو روز توقف خودشان در خوزستان کارخانه های نورد و لوله سازی اهواز و تأسیسات جدید بندر ماه شهر را افتتاح میفرمائید و اجازه شروع ساختمان شاه لوله گاز آغا جازی را صادر میفرمائید این اقدامات اقتصادی و صنعتی تجلیات و مظاهر و نمودار و مصادیق زنده ای از نوسازی و نوآوری است که امروز در سایه درایت شاهنشاه در سرتاسر مملکت ایران بچشم میخورد (صحیح است) اقدامات عمرانی بزرگی از این قبیل در استانهای متعلق خوزستان علاوه بر اینکه این قسمت را روشن میسازد که چرخهای مملکت ما با دینامیکی قوی تر و تحرکی شدیدتر در گردش است و این مسئله را نیز روشن مینماید که شاهنشاه معظم با حیات عظمت های باستانی خوزستان که مال توجه و علاقه دارانند که خود موحیات سر بلندی همه ما خوزستانیها است در اینجا بمصدق من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق خود را موظف میدانم که بنوبه خود و به نیابت از طرف قاطبه خوزستانیان بمناسبت توجهات خاصی که رهبر عالیقدر ایران با مور عمرانی و آبادانی خوزستان معمول فرموده و میفرمائید برترین تشکرات و شایسته ترین امتنان های خود را به پیشگاه با عظمت معظم له تقدیم کنم و از پیشگاه خداوند علی اعلی مسئلت کنم که وجود مقدس شاهنشاه آریامهر و شهبانوی محبوب و الاحضرت و الانبار رضا پهلوی نور چشم، میوه دل ایرانیان را از گزند حوادث روزگار در کنف حمایت خودش قرار دهد همچنین لازم میدانم از زحمات جناب آقای دکتر منوچهر اقبال

مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران و کلیه مهندسين و کارکنان و کارگرانی که در مهیا کردن این واحدهای صنعتی سهم بسزائی داشته اند تشکر کنم از زحماتی که دادم خیلی معذرت میخواهم خیلی متشکرم (احسن).

رئیس - آقای روحانی بفرمائید.

روحانی

نمایندگان محترم استحضار حاصل فرموده اند به مناسبت هفته کار نیک پیش آهنگی که از یکشنبه پنجم آذر شروع شده است شاهنشاه آریامهر و باست عالی پیش آهنگی پیامی برای پیش آهنگان کشور فرستادند. پیام شاهنشاه معظم از اردیبهشت تا یزید پخش و در جراید منتشر شده است و ما به کمال افتخار و سرفرازی تمام افراد پیش آهنگ کشور است که رهبر خردمند ملت ایران در پیام خود با آنان را خواهران و برادران عزیز خطاب فرموده و با تطبیق هفته های سه گانه پیش آهنگی را با اصول انقلاب اجتماعی ایران و نیازهای واقعی مملکت از اقدامات مفید دانستند.

سازمان ملی پیش آهنگی که وظیفه آن تربیت اخلاقی و اجتماعی جوانان کشور با رعایت اصول پیش آهنگی و مقررات بین المللی است، کمال سعی و کوشش را دارد تا نوباوگان کشور را از سنین کوچکی با تنظیم و اجرای برنامه های مختلف و متنوع به انجام کارهای نیک و مفید آشنا سازد و این فعالیتها را طوری رهبری نماید که متدرجاً نسل جوان کشور معتقد و مؤمن شوند برای زندگی بهتر باید دارای اندیشه نیک و کردار نیک باشند و مسلم است رسوخ و توسعه این روحیه و این تعلیمات در طبقه جوان نه تنها برای خود آنان مفید میباشد بلکه مسلم است در روش عناصر دیگر اجتماع که با این چنین افرادی سروکار دارند تأثیر بسزائی دارد و نتایج توسعه و تقویت این برنامه تربیتی برای جامعه مفید و ارزنده است.

سازمان پیش آهنگی در تعقیب همین هدف سال گذشته هفته کار نیک را به بسیج بهداشتی اختصاص داد و نتایج مفیدی در برداشت و هفته کار نیک امسال را به پیروی از آزاده و اندیشه بس بلند شاهنشاه آریامهر که امسال را سال تعاونی اعلام فرمودند به بسیج تعاونی اختصاص داده

است و با توسعه فعالیت های پیش آهنگی در کشور بخصوص در روستاها معتقد است افرادی پیش آهنگ خواهند توانست نقش ارزنده ای را در این امر مهم عهده دار باشند.

بهمین منظور ماه گذشته سمیناری بمدت سه روز از روسا و مربیان پیش آهنگی کشور در تهران تشکیل گردید در این جلسات از کارشناسان تعاونی کشور و مقامات مسئول مملکتی در امور تعاون دعوت شد و طریقی مختلف فعالیت های تعاونی مورد بررسی و بحث و شور و قرار گرفت در یکی از این جلسات بدعوت انجمن طرقداران پیش آهنگی جناب آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی سخنرانی بسیار جامع و سودمندی ایراد کردند و اهمیت کار تعاون و شرکت های تعاونی را در بهبود وضع زندگی روستائیان از لحاظ اقتصادی و اجتماعی و بهداشتی و اثراتی که در پیشرفت و توسعه کشور دارد بیان نمودند و مربیان پیش آهنگی با اطلاعات وسیعتر و بیشتری فعالیت های پیش آهنگان را هدایت و رهبری خواهند نمود سازمان پیش آهنگی در هفته کار نیک افراد پیش آهنگ را بخیر بد سهام شرکت های تعاونی تشویق و ترغیب مینماید و تفهیم میکند چگونه با جمع شدن اندوخته های اندک سرمایه های بزرگ بوجود میآید و با همکاری و فعالیت دستجمعی اقدامات اساسی و کارهای بزرگ

در جهت پیشرفت و توسعه مملکت انجام پذیر است. سازمان پیش آهنگی در این هفته در تهران و تمام شهرستانها و بخشها با فعالیت دستجمعی و کمک افراد خود زمینهایی را که دارد آباد و آماده استفاده خواهد کرد انجمن طرقداران پیش آهنگی در این هفته از چندین شرکت تعاونی روستائی بازدید و روستائیان را به اهمیت شرکت در امور تعاونی و کارهای دستجمعی آشنا خواهد ساخت همچنین در منظر به برنامه درخت کاری بصورت تعاون اجرا خواهد شد.

امید است این عملیات و اقدامات صادقانه و صمیمانه در پیشرفت منوبات عالی شاهنشاه معظم مؤثر و در پیشگاه مبارکش مقبول افتد بنده از لحاظ عضویتی که در انجمن طرقداران پیش آهنگی دارم وظیفه خودم دانستم در ساخت

که در آنجا اماکن مناسب برای پذیرائی سروران عزیز باشد که ما شرمند نباشیم و همینطور در قسمت فرهنگی و بهداشتی و مخصوصاً موضوع کشاورزی خراسان از حیث آب بسیار فقیر است و ضرورت دارد که یک اقدامات اساسی برای حفظ خراسان بشود و الا متدرجاً مشکلات فوق العاده ای بوجود میآید بنده اطمینان دارم که دولت باین مسائل توجه دارد ولی یادآوری آن را در هفته کار پیش آهنگی که بنده هم یکی از طرقداران پیش آهنگی هستم مناسب دیدم این مطلب را عرض کنم و توجه دولت را جلب کنم از تصدیقی که دادم معذرت میخواهم و از توجه شما تشکر میکنم. (احسن).

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - با اجازه مقام معظم ریاست و همکاران عزیز دو مطلب امروز میخواستم عرض ساحت مقدس مجلس شورای ملی برسانم. در هفته پیش این توفیق نصیب بنده شد که به همراه جناب آقای دکتر اقبال مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران بدعوت وزیر دارائی و نفت کوبت برای مدت چهار روز بکشور دوست و همسایه ایران سفر کنیم در این سفر توفیق حاصل شد که باحضرت امیر کوبت، ولیعهد و نخست وزیر کوبت، وزیر خارجه، وزیر دارائی و نفت آن کشور ملاقاتهایی صورت بگیرد.

در این ملاقاتها بیش از هر چیز نسبت به سیاست عالی ایران و رهبر بهای خردمندانه شاهنشاه بزرگ ما توجه کامل شده است و این سیاست موجب گردیده است که آرایش و امنیت بنظر دلسر تاسر منطقه خلیج فارس وجود داشته باشد و در سایه این امنیت تمام ممالک دیگر از آن بهره مند شوند و نتیجه این شده است که برنامه های عمرانی و سیمی دلسر تاسر منطقه خلیج فارس عمل میشود و از منابع طبیعی حداکثر بهره برداری میشود همه ساکنین شیخ نشینها و سواحل خلیج فارس نسبت باین سیاست ارزنده ایران و این رهبر بهای خردمندانه شاهنشاه احترام و تجلیل فوق العاده ای داشته و دارند (صحیح است) و علاقمند

مجلس شورای ملی که همیشه در کارهای مفید و نیک اجتماعی اهتمام و علاقه دارند و مخصوصاً نمایندگان معترم شهرستانها سبق هستند که امسال اردوی پیش آهنگی از روستاها بسیار مفصل و جالب بر گذار شد و مورد تقدیر و تجلیل خردمند ملت ایران قرار گرفت امیدوارم در این موقع توجه و علاقه آقایان و خانها را به این مسئله مهم تربیتی جلب کرده باشم انشاء الله برای تمام افراد جوان که امروز با بد بگویم در اثر انقلاب عظیم مملکتی ما که رهبری آن را شخص شخیص شاهنشاه عهده دارند همه پیش آهنگ هستیم و با اتفاق و اتحاد در راه مصالح مملکت کوشا هستیم و خواهیم بود (صحیح است) بهمین مناسبت اجازه نمایندگان محترم نکته دیگری را لازم میدانم عرض نمایم که محترم برسانم آن این است که با توجه و علاقه و کوششی که دولت در پیشرفت کارهای مملکتی دارد هر روز خبرهای خوشی از نقاط مختلف مملکت برای انجام برنامه های مفید عمرانی می بینیم و می شنویم توجه دولت خدمتگزار علاقمند را در این موقع که مشغول تنظیم برنامه چهارم هستند و همچنین بودجه سال آتی تهیه میشود و وضع خراسان جلب میکنم خراسان و بخصوص مشهد مقدس این سعادت و افتخار را دارد که هر قدم نور نامن الاثمه (ع) در آنجا است و مورد توجه همه شیعیان ایران و جهان است بنابراین متعلق تمام ملت ایران است و کسانیکه برای زیارت به این شهر مقدس میروند ملاحظه فرموده اند که متأسفانه خراسان راه ندارد اگر راههای خراسان انشاء الله در برنامه چهارم که دولت وعده داده است مورد توجه قرار بگیرد همراهی تر و بهتر خواهند توانست زیارت نائل شوند و ضمناً از سایر خصوصیات طبیعی خراسان هم لذت و بهره میبرند. در شهرهای خراسان و بخصوص مشهد متأسفانه مهمانخانه ای که مناسب باشد وجود ندارد نمایندگانیکه تشریف آورده بودند ملاحظه فرمودند که از این جهت عقب است (مصطفوی نلبی - میآئیم مهمان شما میشویم) قدمتان روی چشم بلی بد نیست برضتان برسانم که ارادتمند در هیچ کجای این ممالک کلبه ای ندارم و برای همین کوشش میکنم

بودند که بیش از پیش روابط دوستی و سمیمیت و برادری ایران و کویت و همه کشورهای مسلمان با ملت مسلمان ایران توسعه پیدا کند برای اینکه همه میدانند که ایران از یک رهبری خردمندانه‌ای برخوردار است و شاهنشاه مادر دنیا ملقب به پیامبر صلح شده‌اند (صحیح است) این سیاست در همه جا نتیجه بخش است و موجب شده است نه تنها ملت ایران از ثمرات آن بیش از پیش بهره‌مند شود بلکه تمام ممالک اظهار تمایل بدوستی با ملت ایران بکنند و می‌خواهند این حسن مناسبات بیش از پیش توسعه پیدا کند خوشبختانه در کشور کویت در طول سالهای متمادی تعداد زیادی از ایرانیان به آنجا رفته‌اند و الان بیش از یکصد هزار ایرانی آنجا هستند آنهاچه آن عده ای که به مرور ایام به تابعیت کویت درآمده اند و چه عده ای که تابعیت ایرانی خود را حفظ کرده‌اند همه از پیشرفت‌های ایران بسیار خوشحال بودند و میگفتند هر چه ایران بیشتر پیشرفت میکند و هر چه این سیاست صلح دوستی شاهنشاه ایران پیشرفت و توسعه پیدا میکند ما بیش از پیش در رفاه و آسایش هستیم. در مراسم تاجگذاری شاهنشاه بطوریکه آقای دکتر تاجبخش سفیر لایق و فعال ایران بیان میکرد میگفت این ایرانیان در مدت یک هفته‌ای که مراسم جشن و سرور برپا بود تمام در سفارت و خیابانهای اطراف اجتماع کرده و نسبت به شاهنشاه ابراز احساسات میکردند و حتی در خیابانهای کویت چندین طاق نصرت از طرف ایرانیان ساخته شده بود و همه خوشحال بودند و تمام مغازه‌ها چراغانی شده بود که این مراسم عالی باستانی ایران با این شکوه و جلال و عظمت برگزار شده است و همه شب و روز به شاهنشاه دعای مبارک می‌کردند و یک جلد کلام اله مجید هم برای سلامت شاهنشاه فرستاده بودند که آقای دکتر اقبال آورده که بحضور مبارک شاهنشاه تقدیم کنند. خوشبختانه توسعه این روابط دوستی بطوریکه احساس میکنیم روز افزون است چنانکه هفته گذشته همان روز که مادر کویت بودیم وزیر اطلاعات کویت در ایران بود و همین روزها هم وزیر خارجه کویت با ایران خواهند آمد و بعد از ماه مبارک رمضان بدعوت شاهنشاه آریامهر حضرت امیر

وزاری که قبل از افتتاح این راه بابت یک تن کلاهی حمل شده ۲۰۰ تومان کرایه میداد الان ۵۰۰ تومان کرایه میدهد و بابت هر تن کالا ۱۵۰ تومان بجهت یک خانواده روستائی میرود در صورتیکه قبل از ۶ بهمن نه تنها از این درآمد استفاده نمیکرد بلکه مازاد عوایدش هم بجهت گروهی خان و فتودال میرفت اتفاقاً این راهی که در منطقه رودبار باز شده است یکی از مناطق مهم فتودالیه ایران بود که نه تنها راه نداشت، در مانگاگاه نداشت بلکه زارعین و دهقانان در وضع بسیار بدی بسر میبردند و اینها میگفتند که این اقدامات و پیشرفت‌ها اصلاً برای ما بخواب و خیال نیست است که بیایند طرف مدت دوسال یک چنین راهی بسازند بنده از آقایان دکتر نهاوندی و وزیر آبادانی و سکن و مهندس اصفیا مدیر عامل سازمان برنامه و همه مهندسی و کسانی که در این راه زحمت کشیده‌اند تشکر میکنم ساختن ۶۵ کیلومتر راه فرعی در دل کوهستانها در ۲ سال بنظر من کار فوق العاده مشکلی است و این کار تمام شد و امروز زارعین بچشم خود میبینند که انقلاب ما به چه سرعت بشمار میرسد. خانم دکتر پارسای اینجا شریف دارند من مجبورم این تقاضا را از ایشان بکنم و یک تذکری به دستگاه وزارت آموزش و پرورش بدهم در تمام دهستانهای رودبار الموت مردم با پول خودشان و کمکهای شرکاتی ملی نفت مدرسه ساخته اند ولی متأسفانه امروز مقداری زیادی از مدارس ما بدون معلم مانده است (خانم دکتر پارسای) همه جا اینطور است من نمیدانم؟ خانم دکتر پارسای آن دهقانی که آمده زان بخودش بریده ۵ تومان ده تومان ۵۰ تومان از پول خودش را اختصاص به این کار داده و مدرسه ساخته امروز شاه است. شما به او معلم نمیدهید بچهای سرگردان است با نگرانی بفرمائید اگر چه من نمیدانم چند مدرسه در این مملکت بدون معلم است توی یک مملکتی که یک برنامه وسیع مبارزه با بیسوادی و کارهای عمرانی مثل اسکله سداسی، راههای سراسری، بیمارستانها، درمانگاهها ساخته میشود و هزاران کار دیگر میشود این بنظر من صحیح نیست که معلم در مدرسه نباشد اگر نظر تدارک از دولت بخواید دولت بشما کمک خواهد

کرد درست در اول سال تحصیلی آمده‌اند گروهی از سپاهیان دانش رودبار الموت را برده اند به ورامین بنظر من این سپاهیان دانش مال روستاها هستند مال مناطق دور افتاده مملکت هستند الان نهضت مبارزه با بیسوادی چنان در این مملکت اوج گرفته که همه علاقه به تحصیل دارند هیچ فرد ایرانی نمیتواند تحمل بکند که بچهایش بمدرسه نرود باید همه بمدرسه بروند در هر لباس هر فرد ایرانی اولی از آرزویش اینست که بچهایش بمدرسه برود این عطیه شاهنشاه است این نتیجه انقلاب است من نمیدانم چرا مدارس شما در این مملکت بدون معلم مانده است؟ حتماً خودتان آمار دارید این را توجه بفرمائید و این تقیصه را رفع بفرمائید بنده از جنابعالی مخصوصاً خواهش میکنم رسیدگی بفرمائید آموزگار بفرستید سپاهی دانش بفرستید و بهر طریق باشد باید در همه جای ایران معلم باشد بالاخص در مورد حوزه انتخابیه بنده و همه روستاهای کشور وظیفه دیگری دارم که میخواستم بعرض برسانم و از آقای دکتر گنجی تشکر کنم که دیروز در مجلس سنا فرمودند طرح امتداد اتوبان از قزوین به کرج تصویب شده است ما خیلی متشکریم و امیدواریم که انشاء الله بهمت شما این قتلگاه جاده قزوین از بین برود البته این منحصراً بخود قزوین نیست از سراسر شمال ایران ترافیک جمع میشود و از این راه باید عبور کند باور کنید هر کس که مسافرت میکند با خطر جانی روبرو است امیدوارم همانطور که قول دادند ظرف مدت کوتاهی در برنامه چهارم این راه ساخته شود و مردم نجات پیدا کنند از راهی که الآن بصورت قتلگاه درآمده است. امیدوارم این وعده شما صورت تحقق پیدا کند و انجام بشود و مثل پیش بینی هواشناسی همه جای دنیا نباشد برای اینکه در بعضی اوقات در مورد پیش بینی هواشناسی ممکن است اشتباهی روی بدهد و غلط از آب درآید ولی مسلماً چون این پیش بینی نیست و قاطعیت دارد از اول سال چهل و هفت حتماً بشمار میرسد و شروع با ساختمان آن خواهد شد بنده وقت همکاران عزیزم را بیشتر نمیگیرم باز هم عرض میکنم بنده از این سفری که بکویت کردم این نتیجه را گرفتم که ملت ایران دوستان فراوانی در همه نقاط دنیا

دارد و همه ساکنین خلیج فارس و تمام شیخ نشینها و همه آنها به ایرانیها نهایت علاقه را دارند و احترام میگذارند و سیاست مستقل ملی ما مورد ستایش آنها است و همه میخواهند روابط آنها با ایران بیش از پیش توسعه پیدا کند این وظیفه دولت و دستگاهها است که به این امر توجه کنند و سعی کنند که ایران بیش از پیش بتواند آن سیاست خود را که ناشی از حسن تفاهم و دوستی است بهمین ترتیب ادامه دهد باز یک مطلبی است در مورد فرهنگ که باید عرض بکنم که ایرانیان مقیم کویت میخواستند و میگفتند بعلت اینکه تعداد محصلینی که در کویت هستند زیاد شده اند امسال تعداد زیادی از ایرانیان نتوانسته اند در مدرسه ثبت نام کنند خانم دکتر پارسای حق این است که وزارت آموزش و پرورش مدارس خودش را توسعه بدهد بقضای فرهنگی آنها هم توجه بکنند همچنین موجباتی فراهم کند که این بچه ها بتوانند مدرسه بروند برای اینکه یکی از کارهایی که باید وزارت آموزش و پرورش بکند حفظ زبان فارسی در این مناطق است که بسیار هم مورد احترام آنهاست بنده میخواهم عرض کنم که این یکصد هزار ایرانی که در کویت هستند چه آنها که بمللی تابعیت خودشان را تغییر داده اند و چه آنها که تابع ایران هستند تمام آنها بالا استثناء بزبان فارسی صحبت میکنند و افتخار هم به این زبان میکنند بنابراین شما وظیفه دار هستید که کوشش بفرمائید تا تأسیس مدارس بطوری که امکان دارد بتوانید زبان فارسی را حفظ بفرمائید. عرض دیگری ندارم خیلی متشکرم (احسنت).

۳- تصویب صورت جلسه

رئیس - راجع بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴- شور اول گزارش کمیسیون دارائی راجع به اجازه تحصیل بیست میلیارد ریال اعتبار برای

تقویت نیروهای دفاعی کشور

رئیس - وارد دستور میشویم گزارش شور اول راجع

به اجازه تحصیل بیست میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۴ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور آقایان معاونان وزارت دارائی و وزارت جنگ که لایحه شماره ۱۲۰-۱۲۰-۳۰/۳۰۲-۵۳-۱۳۴۶/۸/۲۵ دولت راجع به اجازه تحصیل ۲۰ میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور را که بشماره ۵۱ چاپ شده مطرح و مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تصویب نمود. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده واحده - بمنظور تقویت نیروهای دفاعی کشور بدولت اجازه داده میشود تا هم ارز مبلغ بیست میلیارد ریال بکجا بپردازد تا از هر منبع یا مانع که مصلحت تشخیص دهد در هر مورد با بهره های که از بهره متداول تجاوز نکند اعتبار تحصیل نماید. قرارداد راجع به مدت و سایر شرایط وام پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجرا خواهد بود. مصرف اعتبار مزبور مشمول قانون محاسبات عمومی و آئین نامه معاملات دولتی نمیشود.

رئیس کمیسیون دارائی - کریم اهری گزارش شور اول از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه ۵ آذرماه ۱۳۴۶ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه مربوط به اجازه تحصیل ۲۰ میلیارد ریال اعتبار برای تقویت نیروهای دفاعی کشور را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون دارائی را در اینمورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون نظام - حکیمیان

رئیس - آقای دکتر صدر مخالف هستید؟ دکتر صدر - مخالف نیستم بلکه موافقم هستم.

و میخواهم تذکراتی بدهم. رئیس - بفرمائید.

دکتر صدر - همکاران محترم خانم ها و آقایان بدون شک نمایندگان محترم و همه کسانی که با نام پان ایرانیست آشنائی دارند یادآور کوششهای پان ایرانیستی در زمینه مبارزات سیاسی ایران میباشد بخوبی میدانند که آرمانها و هدفهای پان ایرانیستی در طول این مدت معطوف باین نکته بوده است که پاس شاهنشاهی ایران و پاس ایران زمین جز در پناه یک ارتش نیرومند، ارتشی چالاک و دلآور که از همه دگر کونیهای فنی و علمی و نوا کتیکی موجود برخوردار است میسر نمیشود (صحیح است) بهمین دلیل امروز این فرصتی که بچنگ آمد و لایحه دفاعی ایران مطرح شد گروه پارلمانی پان ایرانیست میکوشد تا نظرات و نحوه تفکر خود را درباره ارتش و همچنین سیاست دفاعی ایران بیان نماید یکی از ویژه گیهای ما پان ایرانیست ها و معتقدین به ناسیونالیسم ایران این است که در برخورد با رویدادهای جهان پیرامون خود هیچ وجه نگر و خیال بافی، اوهام، تعبیرات و تئوریهای دور از حقیقت نمیرویم بلکه میکوشیم با تکیه بزجهان بینی ناسیونالیسم و از فراز این دیدگاه یکباره به واقعیات جهان پیرامون خود دست بزنیم بهمین دلیل ما به تمام پدیده ها و رویدادهائی که چه در ایران و چه در دنیای پیرامون ما اتفاق می افتد از فراز این طرز تفکر نظر میاندازیم و خوب دید آنها را محک میزنیم در عرف ناسیونالیسم ارتش جلوه نگاہ یافته یک سازمان است که در آن ایمان و انضباط و نظم یکبارچگی، هماهنگی و وحدت نظر در تمام شئون آن چشم میخورد و در پناه یک چنین کیفیتی است که ارتش دولت را سادار همه میراث های فرهنگی و تمدن مربوط بک خویش است و باز در پناه یک چنین کیفیتی است که سنها با آسایش خیال و با فراغت بال در کار ساختن و آباد کردن و آفریدن هستند و باز ارتش این ملت ها است که این ساخته ها و این آفریده ها را از گردن حوادث مصون نگاه میدارد و در زمانهای بسیار بیک این راداشته است که این آفریده و این ساخته ها را از یکسوی جهان بسوی دیگر جهان میکشاند بانکیه این واقعیت است که ما می بینیم کشورهای بزرگ و

عول های صنعتی بدنبال هدفهای نظامی در پی تسخیر کرات و کجکشانها هستند ماوملت های دیگر میکوشیم تا بانکیه باین واقعیت نیروهای دفاعی خودمان را هر چه بیشتر تقویت بکنیم بکنیم بکنیم است که باید تذکر بدهم و آن اصولاً ویژه گی ملت ایران و خصیصه اخلاقی ملت ایران و خصوصیات بارز ارتش شاهنشاهی ایران است. در طول زمانهای بسیار چه در دوران شاهنشاهی هخامنشی و چه بهنگام شاهنشاهی پارت و چه در شاهنشاهی ساسانی و همه وقت ارتش ایران یک ارتش نجات بخش بوده برخلاف ارتشهای موجود آن زمان که بدنبال هدفهای اقتصادی در کار تسخیر کشورهای دیگر بودند ارتش ایران پیام آور صلح و آشتی و در واقع مشعلدار فرهنگ و تمدن ایران بسوی کشورهای تارک و گمراه آن زمان بوده است پس هیچوقت در طول تاریخ ایران مانعی بینیم که ارتش ایران یک ارتش متجاوز باشد ارتش ایران همیشه این رسالت را داشته که آسیا را از گزند نیروهای مهاجم بیگانه مصون نگاهدارد باز شاهنشاهی پارت و ساسانی را در نظر میآوریم که در برابر تهاجم ارتش رم و قدرتی که میخواست از معبر ایران بسوی مشرق راهی نگشاید و بالاخره در طول هفتصد سال مبارزات پی گیر ملت ایران در مقابل ارتش رم نگذاشت که آئین بردگی پرور و شیوه کشتار و ستم رم با آسیا راهی پیدا بکنند پس نقش شاهنشاهی ایران در زمان حال هم جز باین نیست و اگر میخواهیم ارتشی نیرومند داشته باشیم بخاطر حفظ تیره های نژادی و تیره های وابسته به فرهنگ ایران زمین است و باز این رسالت را دارد که در پناه ارتش نیرومند خویش در برابر تهاجمات استعماری و جهان خوار کی استعمارگران ما این منطقه از جهان را حفظ کند البته این اعتباری که امروز همگی بآن رأی خواهیم داد از نظر ما یک اعتبار حیاتی است باین معنی که کارهای عمرانی کارهای رفاهی و تولیدی اینها هم هر یک باقتضای خودشان برائی ملت ها لازم هستند و هر کدام نسبت بیکدیگر میتوانند جنبه اولویت داشته باشند ولی مسئله اعتبار دفاعی یک مسئله حیاتی است یعنی ما اگر اعتبار تولیدی

نداشته باشیم اعتبار عمرانی نداشته باشیم اعتبار رفاهی نداشته باشیم حتماً لازم است که اعتبار دفاعی داشته باشیم اول باید موجودیت ایران حفظ شود تا بتواند در این روزگار خودش را از گزند دشمنان محفوظ و مصون نگاهدارد تا بتواند نقش های فرهنگی خودش را ایفا بکند دوم اینکه ما با این اعتقاد و با تکیه بخصوصیات سیاست جغرافیائی ایران که در واقع سیاست ژئوپولوتیک ایران است باید این اعتبار را طوری بمصرف برسانیم که هیچ نقطه ضعفی در هیچ يك از نقاط مرزی ایران وجود نداشته باشد تحصیل اعتبار به این خاطر نیست که بخاطر يك نقطه خاصی میخواهیم خودمان را مجهز کنیم بلکه به این خاطر است که وقتی تا کرد کرد ایران زمین را ملاحظه میکنیم میبینیم که در اطراف و اکناف ایران کشورهای هستند، ملت هایی هستند که ممکن است خدای نا کرده در روزگار آن آینده نه تنها ایران بلکه گروه آریائی آسیائی از گزند آنها در امان نباشد ما خودمان را برای يك دور نمای و حشمتناکی که در آینده در جهان اتفاق خواهد افتاد آماده میکنیم و بهمین دلیل است که این اعتبار را صرفاً بخاطر دفاع از يك منطقه کسب نمیکنیم و هدف استراتژی ایران این خواهد بود که در آینده بتواند از هجوم های و حشمتناکی که صورت خواهد گرفت خود را مصون و محفوظ نگاهدارد بهترین راهی که ما جلو هجوم بیگانگان را سد کنیم و جلو تهاجم احتمالی آینده را بگیریم اینست که با همه وجودمان و با همه اعتباراتمان و با همه نیرو قدرت دفاعی خودمان را بالا ببریم تاریخ جنگ های جهانی نشان داد که کشورهایی کوچکی بودند که قدرت و توانائی برابر با باغول های بزرگ صنعتی جهان را نداشتند ولی بخاطر اینکه موجودیشان در بین بود که از وطنشان دفاع بکنند تا آخرین لحظه خود را از تعرض دشمن محفوظ نگاه داشتند و یکی از آنها کشور ترکیه همسایه ما است که با همه عدم امکانات مالی و صنعتی چون متکی بیک ارتش مجهز و نیرومند بود خلاصه این فرصت را نداد که برای کشور

کشایان آن زمان فرصت کشور گشائی پیدا بشود مسئله دفاع تنها مربوط به ارتش نیست این يك مسئله ای است که در نهاد اجتماع ایران است باید این روح دفاع در دبستانها در دبیرستانها در دانشگاهها و در همه شئون مملکتی ما بچشم بخورد باید چنین تربیتی در چنین سطحی باشد و در مواقع لزوم و در زمانی که واقعا احساس بشود که باید يك بسیج عمومی اعلام شود باید تمام سازمانها يك باره در برابر دشمن بسیج بشوند مسئله دفاع که امروز مطرح است در واقع خودش پیام آور تحرر کی است که تمام سازمانهای دیگر مملکت را باید در بزرگبرد یعنی همه سازمانها باید هماهنگ باشند و از يك وحدت نظر و یکپارچگی برخوردار باشند که بتوانند در موقع لزوم به هدفهای دفاعی و نظامی ایران با همه وجودشان کمک بکنند یکی از مسائل مهمی که میبایست از مد نظر دور نداریم مسئله اقتصاد نظامی است مسئله صنایع نظامی است چون امروز ما اعتباری تحصیل میکنیم و مقدار زیادی سلاح میخریم ولی ممکن است کشورهای فروشنده سلاح در آن موقعیت های تاریخی که ما احتیاج با استفاده از این سلاحها داریم دلشان نخواهد و سائل بد کی با وسائل تکمیل نشد این سلاح را در اختیار ما بگذارند (دکتر حکیم شوشتری- دیگر زمان چنین تصویری نیست) چرا که ما هست کما اینکه سال گذشته دولت امریکا نخواست و سائل بد کی بمابعد بهمین دلیل بود که ما با دولت روسیه قرارداد خرید اسلحه بستیم (دکتر حکیم شوشتری- سلاح چیزی هست که هر روز باید خرید) خیر سلاح را باید ساخت میهن ما را اسلحه کشورهای صنعتی و استعماری نیست (صحیح است) ما حالا پول داریم سلاح را میخریم ولی فردا کارخانه اسلحه سازی میخریم بهمین جهت است که سیاست مستقل ملی شاهنشاه اجازه نداده است کشورهای استعماری غرب هر زمان که می خواهند با ایران سلاح بفروشند یا بفروشند بهمین دلیل است که با بلوک شرق قرارداد های تجارتي و خرید اسلحه بسته ایم (یکی از نمایندگان- ما کارخانه داریم) این کارخانه ما کافی نیست ما باید هواپیما سازیم تانک سازیم باید از تمام تجهیزات نظامی که کشورهای استعماری برخوردار

هستند برخوردار بشویم ما منتظر این نمی شویم که اگر خواستند ما تانک بفروشند (پزشکیور - آرمان مقدسی است) تا بتوانیم در مقابل دشمن احتمالی خودمان بایستیم هدف ارتش ایران ارتشی که واقعا در میان هر ملتی نمونه نظم و انضباط و یک پارچگی است باید این باشد که بسوی صنایع سنگین نظامی حرکت کند از این گذشته همه واحدهای تولیدی میبایست تجهیز بشوند با تولیدات بیشتر، در باره این وامی که گرفته میشود از هر کشوری و از هر جایی گرفته میشود باید در پناه قدرت تولیدی خودمان آنرا مستهک کنیم و بعد همانطور بکه گفتیم بسمتی حرکت کند که دارای صنایع سنگین نظامی شود يك مسئله ای را باید اینجا تذکر بدهیم همگی بخاطر دارند که در گذشته نسبت بارتش ایران این نظریه بود که ارتش را بسطح سازمانهای انتظامی برسانند و میبایستند در برابر این همه قدرتهای نظامی جهان چه لزومی دارد که مادرای ارتشی باشیم که بتواند چند ساعت با نیروهای بزرگ جهانی مقابله کند و همگی بیاد دارند که دستور داده بودند سلاحهای نظامی ساخته نشود و بجای فننگ بیاچیه میساختند و این از خصوصیات و از ویژگیهای آن کسانی بود که بمفهوم سیاست ملی توجه نداشتند و نمیدانستند که ارتش حافظ همه چیز این سرزمین است بهمین دلیل بود که آنها با این طرز تفکر و با این اعتقاد که با از منابع غیر ایرانی الهام میگرفتند با اصولاً چنین خصوصیتی را نداشتند که مصالح ملت ایران را در بایند، البته از میان ملت ایران طرد شدند و بساز امروز هم تا کید میکنم که تمام این اقداماتی که در بالا بردن سطح ارتش ایران یعنی ارتشی که از آخرین تعلیمات نظامی روز برخوردار باشد و مجهز به آخرین تجهیزات روز باشد این تنها و تنها بخاطر این است که شاهنشاه ایران مقتدر سرافرازی ایران و نیرومندی ارتش ایران هستند (صحیح است) و در این راه هیچکس نمیتواند عنوان کند که بتمنای خواهستار این بوده است که سطح اعتباری تجهیزات ارتش ایران را بالا برده باشد البته هر ایرانی واقعا از مصمیم دلش احساس میکند که باید میهنش را از

ارتش نیرومند باشد وقتی که ساعت ۷/۵ شبها رادیوی ارتش را گوش میکنیم دل و جان ما بشوق میآید همان آهنگ و بامارش های نظامی و سرودهاست که از بر نامه ارتش پخش میشود نمودار نظم پولادین و نظم آهنینی است که باید بر سر تاسر ایران سایه افکن شود و ما اقدامات شاهنشاه آریانه مهر شاهنشاه بزرگ ایران زمین را در همه شئون اجتماعی میسائیم ما باید دارای آنچنان ارتش نیرومند باشیم که هیچکس در این دنیا احساس تجاوز نسبت بما نکند بهمین دلیل است که ما ستایش بیدریغ خودمان را نثار شاهنشاه بزرگ ایران زمین میکنیم و معتقدیم که در آینده ارتش ایران نه تنها حافظ آنها و ساحلهای ایران خواهد بود بلکه ملتهای آسیای میانه را از خطر تجاوز و تهاجم دشمنان این ناحیه مصون خواهد داشت (انشاء الله) وقتی چنین شد وقتی ما دارای چنین قدرتی بودیم دیگر کشورهای استعماری بهانه ای نداشتند ما مورین استعماری دیگر این جرئت را بخودشان نمیدهند که در نهران مصاحبه کنند که ما در خلیج فارس میمانیم بخاطر اینکه امنیت این منطقه را تضمین کنیم امنیت این منطقه را باید ارتش ایران تضمین کند امنیت این منطقه در آینده با ارتش ایران است وقتی ما از چنین کیفیتی برخوردار بودیم دیگر ما مورین استعماری کشورهای استعمارگر بخودشان اجازه چنین اظهار نظرهایی را نخواهند داد امیدواریم که این لایحه با فرخندگی و مبارکی تصویب شود تا در آینده بتواند نظم خود را در روی همه سازمانها و شئون اجتماعی ما سایه افکن نماید (احسنت).

رئیس - آقای دکتر دادفر جنابعالی هم تذکراتی دارید بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده بنوبه خود خیلی خوشوقتم که همکار عزیز ما گرچه از گروه پارلمانی ما نیستند ولی با لایحه ای که در فرا کسیون حزب ایران نوین تصویب شده بالمآل موافق هستند غیر از این هم نیست برای اینکه این لایحه که برای تصویب اعتبار دفاعی کشور مطرح شده و تصویب میشود حاوی يك نکته بسیار بزرگی است اعتبار دفاعی مملکت را شاهنشاه بزرگ ارتش تباران در يك عبارت

فرموده اند که مادام که درد دنیا خلع سلاح مطمئنی بوجود نیامده کشورهای نظیر ما باید برای دفاع ارم و وجودیت خودشان ارتش معجز داشته باشند (احسنت) اما ارتش ما در عین حال که امروز باعث افتخار ما است و حافظ منافع مردم و مرز و بوم وطن ما است در عین حال يك نقش رهبری انتظامی هم در جامعه ما بعهده دارد این مطلب را مخصوصاً میخواهم بشکافم و آن این است که کاش تمام دستگاههای اداری ما مدل و نمونه دستگاههای انتظامی بودند (صحیح است) ما اگر چنانچه هر ساعت از ساعات اداری بهر کدام از سازمانهای ارتشی و انتظامی مراجعه کنیم مسئولین امور مشغول انجام وظایف و کارهایشان هستند ارتش ما بسایک نظم و انضباط خاص و بایک درستی و صداقت مخصوصی که قابل افتخار است از کوچک تا بزرگ از سرساز تا افسر از امیر تا درجه دار و ظانفشان را انجام میدهند (صحیح است) امروز ارتش ما بقول خارجیها يك ارتش (SAVANT) است بهترین مهندسين بهترین اطباء بهترین حقوق دانها بهترین متخصصین از هر قبیل در این ارتش وجود دارد (اسدی - ژاندارمری و پلیس هم اینطور است) وقتی ارتش میگویم منظورم قوای مسلح کشور است این مسئله باعث افتخار مملکت ما است اما در عین حال که این لایحه را تصویب میکنیم این نکته را باید توجه داشته باشیم که اعتبار دفاعی کشور ما نسبت به میزان بودجه دفاعی و انتظامی کشورهای مشابه بزرگ و کوچک حتی اطراف ما به اندازه نصف و نولت هم نیست یعنی همانطوریکه باز شاهنشاه فرمودند ما در تجهیز و تقویت نیروهای ارتش کشورمان پیرواصل جاه طلبی آنچنان جاه طلبی که اساس اقتصاد کشور ما را متزلزل بکنند نیستیم (صحیح است) مادر يك عدل متعادل نیروهای مسلح کشور خودمان را تقویت میکنیم آنها را تجهیز میکنیم برای اینکه اقتصاد مملکت آزادی مملکت مرز و بوم ما احیاناً در مقابل نفشه های متجاوز کارانه که بی جهت در این دنیای پر آشوب بخوانند به این فکر بیفتند مصون و محفوظ بمانند اما يك حقیقت را نباید ندیده بگذاریم که تنها ارتش ما نیست که باید در موقع حلیس و در موقعی که وطن احتیاج دارد همانطور که در طول تاریخ اعم از تاریخ

باستان که همکار عزیز ما گفتند یاد تاریخ معاصر که در سن و سال خودمان وقوع یافته و به ثبوت رسیده مردم ایران عاشق وطن خود هستند عاشق نظم شاهنشاهی هستند عاشق ایران زمین هستند و از این خاك و از این موجودیت دفاع میکنند و خواهند کرد (احسنت) من در اینجا این مطلب را باید عرض کنم که تنها نیروهای دفاعی يك مملکت نیستند که حافظ منافع وطن خود میباشند بلکه در این دنیای پر آشوب ایمان مردم و عقیده آنها بحفظ آب و خاك و عظمت وطن است که حافظ منافع وطن میباشد (صحیح است) و این ایمان در طول تاریخ وجود داشته و وجود خواهد داشت ما باید در مردم وطن خودمان در فرزندان این آب و خاك آن ایمان لازم را که از خصیصه های وطن پرستی است تقویت بکنیم از قبضای آزادی بجان و غیر ذلك در تاریخ معاصر ام تبریرم گواه صادقی است که آن دقیقه ای که ملت ما احساس میکند کوچکترین خطری متوجه مرز و بومش است کوچکترین خطری متوجه سرزمینش است کوچکترین خطری متوجه نظم شاهنشاهی مملکتش است همه يك پارچه مانند سد پولادین در مقابل هر گونه تجاوز ایستادگی و دفاع میکنند (صحیح است) اما امیدواریم ارتش ما به تدریج مسلماً در تحت فرماندهی يك فرمانده لایق و کاردان که رهبری عموم ملت ایران را بعهده دارند یعنی بزرگ ارتشداران فرمانده شاهنشاه آریامهر روز بروز قدمهای بزرگتری در راه اعتلا ارتش و قوای مسلح بردارد در این بحثی نیست که ما صنایع نظامی باید داشته باشیم و خواهیم داشت اولین صنعتی هم که در ایران بوجود آمده باز خوشبختانه همان صنعت نظامی بوده و دلیلش هم واضح است ولی يك ملتی که بتواند استقلال خودش را حفظ کند بتواند پروژه های عمرانی و اقتصادی را بر مرحله اجرا در بیاورد (بزشکیور - ماهمیشه با این بحث باید آشنا باشیم) این بحث بنظر بنده بحث روشن و آشکاری است که تمام مردم وطن ما کوچک و بزرگ با آن آشنا هستند ما امیدواریم ارتش ما که بحری سیاست عالی کشور ما است، آن سیاست روشن و تابناکی که امروز مورد احترام تمام ملل قرار گرفته و آن سیاست همزبستی و

و همکاری با تمام کسانی که به حقوق ما و به منافع ما بچشم احتیاط نگاه می کنند باشد من توفیق نیروهای مسلح و ارتش دلیر خودمان را در راه جاننازی و فداکاری و اجرای فرامین فرمانده بزرگ خودمان را از خداوند مسئلت دارم و امیدوارم این لایحه که در عین حال مبلغ ناچیزی است بعهده بنده با توجه بمبالغی که دول مشابه برای قوای مسلحشان خرج می کنند و لزوم آن در این دنیای پر آشوب هر روز بیشتر احساس میشود زودتر تصویب شود و در راه تقویت و تجهیز نیروهای دفاعی کشور ما توفیق خدمتگزار می هر چه بیشتر بدست آید (احسنت).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنم قیام بفرمایید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده لایحه برای شور دوم بگمسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت جنگ

رئیس - تیمسار سپهبد کاتوزیان فرمایشی دارید بفرمائید.

سپهبد کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) - با کسب اجازه که از مقام محترم ریاست، نظر به اینکه توسعه نیروی هوایی و دریایی متناسب با کادر افسری و درجه داری موجود نیست ناچاراً برای حفظ تناسب لایحه ای چندی قبل تصویب فرمودید که در نیروی هوایی و دریایی درجات موقت به افسران داده شود بهمان نسبت لایحه ای فعلاً تقدیم میشود که بدرجه داران نیروی هوایی و دریایی هم درجه موقت داده شود.

رئیس - به کمسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶ - طرح و تصویب گزارش کمسیون آموزش و پرورش راجع به اجازه پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمسیونهای مربوط راجع به اجازه پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمسیون آموزش و پرورش بمجلس شورای ملی

کمسیون آموزش و پرورش در جلسه ۳۰ آبان ماه ۱۳۴۶ بحضور خانم دکتر فرخ رویارسلای معاون پارلمانی وزارت آموزش و پرورش لایحه شماره ۵۱۵۶۲-۳۱/۲/۱۳۴۶ دولت راجع به اجازه پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق را که از مجلس سنا اعاده شده بود مطرح و بشرح زیر تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. **ماده واحده -** وزارت آموزش و پرورش میتواند برای تدریس زبان خارجی و همچنین اجرای برنامه عربی در آموزشگاههای ایرانی در عراق از اتباع خارجی با پرداخت حق التدریس استفاده نماید. میزان حق التدریس این قبیل افراد با تصویب هیئت وزیران به ارر از محل اعتبار مربوط بوده و وزارت آموزش و پرورش پرداخت خواهد شد.

مخبر کمسیون آموزش و پرورش - موسوی ما کوئی گزارش از کمسیون امور استخدام بمجلس شورای ملی کمسیون امور استخدام و سازمانهای اداری با حضور نماینده دولت لایحه راجع به اجازه پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق را مطرح و مصوبه کمسیون آموزش و پرورش را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. **مخبر کمسیون امور استخدام و سازمانهای اداری -** دیهیم گزارش از کمسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی کمسیون امور خارجه بحضور نماینده دولت لایحه راجع به اجازه پرداخت حق التدریس معلمین خارجی مدارس ایرانی در عراق را مطرح و مصوبه کمسیون آموزش و پرورش را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون امور خارجه - مافی
رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟
(اظهاری نشد) به گزارش کمیسیونها رأی میگیریم خانمها
و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر
برخواستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

**۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون
دارائی راجع بحقوق بارگیری و تخلیه در مورد
کشتیهائی که معادل ظرفیت بارگیری نمیشوند**

و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش مجدد شور دوم راجع بحقوق
بارگیری و تخلیه در مورد کشتیهائیکه معادل ظرفیت
بارگیری نمیشوند مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
لایحه شماره ۱۴ - ۱۳۴۶/۳/۲۷ راجع بحقوق
بارگیری و تخلیه در مورد کشتیهائیکه معادل ظرفیت
بارگیری نمیشوند که گزارش شور دوم آن بشماره ۴۳
چاپ شده و بارائی مجلس مجدداً بکمیسیون ارجاع گردیده
بود در جلسه ۳۰ آبانماه ۱۳۴۶ کمیسیون دارائی با حضور
آقای قوام صدی معاون وزارت دارائی و آقای دکتر
ضیائی معاون وزارت اقتصاد مطرح و مورد رسیدگی قرار
گرفت و با اصلاحاتی بشرح زیر بتصویب رسید.
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

ماده واحده - حق بارگیری و تخلیه در آبهای
بندری موضوع بند (۵) تعرفه حقوق و عوارض بندری منضم
بقانون سازمان بندرو کشتیرانی مصوب چهارم خرداد ماه
۱۳۳۹ در مورد کشتیهای باری بر مبنای مقدار کالائیکه در
بند در ایران بارگیری یا تخلیه مینمایند محاسبه و دریافت
میشود.
در صورتیکه از اسکله یا سایر تأسیسات بندری

استفاده نکنند برای هر تن کالائی که بارگیری یا تخلیه
مینمایند ۳/۵ ریال دریافت خواهد شد.
در صورت استفاده از اسکله و سایر تأسیسات بندری
برای هر تن کالائیکه بارگیری یا تخلیه مینمایند ۷ ریال
دریافت میشود. این تعرفه از تاریخ رد تصویب نامه شماره
۵۶۰۲ مورخ ۴/۴/۲۶ قابل اجرا است.

نایب رئیس کمیسیون دارائی - مهدی تهرانی
گزارش از کمیسیون اقتصاد بمجلس شورای ملی
کمیسیون اقتصاد در جلسه ۲/۹/۱۳۴۶ بحضور آقای
دکتر ضیائی معاون وزارت اقتصاد لایحه مربوط بحقوق
بارگیری در مورد کشتیهائیکه معادل ظرفیت بارگیری
نمیشوند را که بارائی مجلس مجدداً بکمیسیون ارجاع
شده بود مورد رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون
دارائی را در اینمورد تأیید و تصویب نمود. اینک
گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون اقتصاد - دکتر عدل طباطبائی
رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟
(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانمها
و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر
برخواستند) تصویب شد. لایحه برای اظهار ملاحظات به
مجلس سنا فرستاده میشود.

**۸ - طرح و تصویب گزارش يك شورى
کمیسیون راه راجع به اصلاح ماده ۶ قانون**

**هواپیمائی كشورى مصوب تیر ماه ۱۳۲۸
و ارسال بمجلس سنا**

رئیس - گزارش کمیسیون راجع به اصلاح ماده ۶
قانون هواپیمائی کشور مصوب ۲۸ تیر ماه ۱۳۲۸ - مطرح
است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون راه بمجلس شورای ملی
لایحه شماره ۵۰۰۲ - ۴۶/۳/۲۳ دولت مربوط به
اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی کشور مصوب ۲۸ تیر ماه

ب - اظهار نظر راجع بصورت پروانه بهره برداری
هوائی یا العاء بانوقیف موقت با محدود ساختن اختیارات
مذبح در پروانه که طبق مقررات قانونی مربوطه بشورا
ارجاع میشود.

ج - تعیین و تصویب نرخ حمل و نقل هوائی مسافر
و بار.

د - لظهار نظر راجع به لوایح قانونی مربوط به
هواپیمائی کشوری و طرح موافقتنامه ها و قراردادهای
بین المللی با دول خارجه که بوسیله دولت تقدیم
مجلسین میشود.

ه - تعیین رویه و خط مشی کلی هواپیمائی کشوری.
تبصره ۴ - در مواردی که وزارتخانه ها و ادارات
دولتی و سازمانها و شرکتهای وابسته بدولت مقرراتی تهیه
و تنظیم مینمایند که ممکن است بنحوی از انحاء با
مسائل مربوط به هواپیمائی کشوری ارتباط پیدا کند
موظقتد قبلاً نظر شورای عالی هواپیمائی کشوری را جلب
کنند.

تبصره ۳ - آئین نامه شورای عالی هواپیمائی کشوری
شامل طرز تشکیل جلسات و طریقه ارجاع امور بشورا
ورسیدگی و اینجاذ تصمیم و سایر مسائل مربوط بطرز عمل
شورا توسط شورا تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع
اجرا گذاشته خواهد شد.

رئیس کمیسیون راه - منوچهر یزشکی
گزارش از کمیسیون اقتصاد بمجلس شورای ملی
لایحه دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی
کشوری مصوب ۲۸ تیر ماه ۱۳۲۸ که شور اول آن در دوره
۲۱ قانونگذاری تصویب گردیده بود در جلسه ۲۸ آبان
ماه ۱۳۴۶ کمیسیون اقتصاد بحضور آقای دکتر ضیائی معاون
وزارت اقتصاد مورد رسیدگی قرار گرفت و گزارش
کمیسیون راه در این مورد تأیید و تصویب شد. اینک گزارش
آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون اقتصاد - دکتر عدل طباطبائی
گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی
لایحه دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی

۱۳۲۸ که شماره ۹ چاپ شده و شور اول آن در دوره ۲۱
قانونگذاری تصویب گردیده بود در جلسه ۲۴ آبانماه
۱۳۴۶ کمیسیون راه بحضور آقای دکتر گنجی معاون
وزارت راه مورد رسیدگی قرار گرفت و بنا اصلاحاتی
تصویب رسید.
اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی
تقدیم میدارد.

ماده واحده - ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری
مصوب ۲۸ تیر ماه ۱۳۲۸ بشرح زیر اصلاح میشود:
ماده ۶ - شورائی بنام شورای عالی هواپیمائی کشوری
بناخت وزیرى تشکیل و دارای ۱۲ نفر عضو بترتیب زیر
خواهد بود که برائى مدت سه سال انتخاب میشوند و
تغییر مجدداً آنان بلامانع است.

۱ - رئیس کل هواپیمائی کشوری و يك نفر از
اعضای عالی مقام هواپیمائی کشوری بدانتخاب وزیر راه.
۲ - يك نفر از قضات عالی مقام به انتخاب وزیر
دادگستری.

۳ - يك نفر از امرای نیروی هوائی شاهنشاهی به
انتخاب وزیر جنگ.

۴ - يك نفر نماینده عالی مقام از هر يك از وزارتخانه
هواى اقتصاد - کشور - امور خارجه به انتخاب وزیر مربوط.
۵ - يك نفر نماینده عالی مقام از سازمان بر نامه به انتخاب
مدیر عامل سازمان بر نامه.

۶ - يك نفر از اعضای اطاق بازرگانى به انتخاب
رئیس اطاق.

۷ - يك نفر منخصص حقوق هوائی به انتخاب وزیر راه.
۸ - مدیر عامل شرکت هواپیمائی ملی ایران و
يك نفر نماینده مؤسسات هواپیمائی خصوصى داخلی بدون
حزبى.

تبصره ۱ - وظایف شورای عالی هواپیمائی کشوری
بفرار زیر است:

الف - مطالعه و اظهار نظر در مسائل مربوط به
هواپیمائی کشوری که از طرف نخست وزیر بشورا ارجاع
رئیسى از اعضای شورا پیشنهاد نماید.

کشوری مصوب ۲۸ تیرماه ۱۳۲۸ که شوراول آن در دوره ۲۱ قانونگذاری تصویب گردیده بود در جلسه ۲ آذرماه ۱۳۴۶ کمیسیون نظام با حضور تیمسار سپهد کانونوزبان معاون وزارت جنگ مورد رسیدگی قرار گرفت و گزارش کمیسیون راه در ایتمه مورد تصویب گردید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - حکیمیان

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

لایحه دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری مصوب ۲۸ تیرماه ۱۳۲۸ که شوراول آن در دوره ۲۱ قاننگذاری تصویب گردیده بود در جلسه ۲۹ آبانماه ۱۳۴۶ کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری با حضور نماینده دولت مطرح و گزارش کمیسیون را در ایتمه مورد تأیید و تصویب شد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - مجید موسوی

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

لایحه دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون هواپیمائی کشوری مصوب ۲۸ تیرماه ۱۳۲۸ که شوراول آن در دوره ۲۱ قانونگذاری تصویب گردیده بود در جلسه ۲ آذرماه ۱۳۴۶ کمیسیون امور خارجه با حضور نماینده دولت مورد رسیدگی قرار گرفت و گزارش کمیسیون راه در ایتمه مورد تصویب گردید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مافی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای روحانی بفرمائید.

روحانی - بنده در نطق قبل از دستور هم متذکر شدم که توجه دولت و سازمانهای مملکتی بکارها و خوب کار کردنشان یکی از اثراتش این است که دامنه توقعات و تقاضاها را توسعه میدهد، از این جمله یکی شرکت هواپیمائی ملی است که از روزی که شروع بکار کرده

واقعاً خیلی خوب و مجهز و کامل است و تا آن اندازه که بخارج مملکت هم راه پیدا کرده و تسهیلاتی برای رفت و آمد مردم فراهم میکند اما نکته ای که ایجاد کرده در اینجا عریضی بکنم این است که ضرورت دارد شرکت هواپیمائی ملی فعالیت خود را در داخل مملکت هم توسعه بیشتری بدهد، ما مملکت بسیار وسیع و متناسفانه پر اکتدای داریم، در استانهای ما از شهری بشهر دیگر رفتن با فقدان راههای شوسه و اساسی واقعاً کار مشکلی است مثلاً از مشهد مرکز استان خراسان تا بیرجند که محل آقای دکتر گنجی معاون محترم وزارت راه است ششصد هفتصد کیلو متر راه است و راه ندارد و همینطور بسیاری از نقاط استانهای فارس و کرمان و بلوچستان و آذربایجان همین وضع را دارد، بنابراین با وضع مالی مملکت و احتیاجات ضروری که داریم و با همه اهمتامی که دولت برای ساختن راههای شوسه و اسفالته دارد نمیتوانیم امیدوار باشیم که در مدت کوتاهی بتوانند مشکلات رفت و آمد را در همه نقاط مملکت برطرف کنند، هم زمان طولانی میخواهد هم پول اضافی بنا بر این بنده بجا دادم در اینجا این نیوجا را بدهم که مطالعه بفرمائید و در مراکز استانهای بزرگ و وسیع هواپیمایهای کوچکتری که بتوانند یک برنامه های در داخل استان داشته باشند ترتیب داده شود و شاید برای اینکار پول زیادی لازم نباشد چون جاهائی در این شهرها هست که میشود با کمک مالی مختصری آنها را برای فرودگاه آماده و مجهز کرد، شیر و خورشید سرخ یک هواپیما دارد که بغالب شهرهایی که فرودگاه مختصری دارد مسافرت میکنند اینکار برای نظارت و مرافق و سرکشی دستگاه دولت از برنامه ها و کارهای عمرانی اجتماعی در شهرستانها نهایت ضرورت را دارد (رئیس) دولت باید سرمایه بدهد تا هواپیما بخرد (برای امور اقتصادی نهایت ضرورت را دارد و بجا است که این موضوع مورد توجه قرار بگیرد بنده در این باب چند دفعه با تیمسار خادمی صحبت کردم مطلب را تصدیق داشتند ولی نظرشان این بود که دولت سرمایه ندارد اشاره به احتیاجات مملکت کردم این رفع احتیاجات مملکت آقای ریگی

ساختن راه سرمایه بیشتری لازم دارد در صورتیکه با تهیه یک هواپیماهای کوچک پنج تا شش تا در هرگز پنج استان همان بلوچستان خودتان بنده نظرم این است که اینکار محتملی دارد.

رئیس - منظور بنده این بود که سرمایه در اختیار شرکت هواپیمائی ملی بگذارند.

رئیس - آقای روحانی این لایحه مربوط به هواپیمائی کشوری است ربطی به هواپیمائی ملی ندارد.

روحانی - این مطلبی بود که یادآوریش لازم بود بفرمائید کان دولت هستند انشاءالله توجه میفرمایند اما زیور این لایحه چون يك شوزی است بنده یکی دو نکته دادم که بجا دانستم متذکر بشوم فکر میکنم به مجلس شما می رود در آنجا اصلاح بفرمایند در این لایحه ارجاع مور بشور فقط از طرف نخست وزیر با اعضای شوراز کر کرده ایم مقام دیگری احیاناً مطلبی بنظرش برسد نمیتواند شوراز ارجاع بکنند و شورا صلاحیت ندارد رسیدگی بکنند این را محدود کردند که فقط نخست وزیر میتواند البته ممکن است بگویند معاونین و دیگران تمام نخست وزیر خواهند نوشت من فکر میکنم اگر جهت خاصی نداشته باشد این محدودیت را از شورائی که باید اینکار را بکنند براریده طلب دوم تبصره دوم است و آن این است که اگر گوش بدهند چکار میکنیم مؤسسات و دستگاههای دیگر بکنند که به نحوی از انحاء مقرراتی نخواهند تنظیم بکنند باید با اطلاع این شورا باشد اگر نکرده چه چه ضابطه ای است در این کار آن مقررات اگر بصورت قانون خواهد در بیاید ارزش خواهد داشت و هیچ اشکالی نیست و دستگاههای دولت در آن نظارت میکنند ولی اگر مربوط مقررات اداری است و در حدود اینک قوانین که اختیار دارند بنده فکر میکنم که گذاشتن در اینجا اثری ندارد مانع اقدام مؤسسات دیگر در حدود اقداماتشان نباشد اگر هم کردند شما برای جلوگیری ضابطه ای نباید که نتوانند بکنند به این مطلب هم توجه بفرمائید چون بنده در این کمیسیونها که به این لایحه رسیدگی

کرده عضویت نداشتم و اطلاع نداشتم، بهتر دادم که تذکری بدهم.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

۹ - طرح سؤال آقای دکتر فریور راجع به کشت توتون و خرید غله و جواب آقای معاون وزارت دارائی و ارجاع بکمیسیون رسیدگی بسؤالات

رئیس - سؤال آقای دکتر فریور از وزارت دارائی راجع به دخانیات و غله مطرح است آقای دکتر فریور بفرمائید.

دکتر فریور - جناب آقای رئیس همکاران محترم من قبل از پاسخ وزارت دارائی میل دارم توجه همکاران محترم را به اهمیت موضوع جلب بکنم تا شاید امکان این پیدا بشود که وزارت دارائی نیز به این مصیبت بزرگی که گریبانگیر روستا نشینان آذربایجان غربی شده توجه بکنند و رفتار خود کامه ای را که مؤسسه دخانیات ایران در آنجا داشته و بعلت همان رفتار وضع بسیار نامطلوبی بوجود آمده توجه بشود شاید نتیجه مثبتی بنفع آن مردم بگیریم اصولاً نمیدانم در این موضوع چه سری هست که با وجود شکایتهای مکرر مردم، با وجود شکایتهای مکرر اولیای امور در آن استان و با وجود شکایت های مکرر و مراجعات مکرر نمایندگان آن استان چه نمایندگانی که در حزب ایران نوین هستند چه نمایندگانی که در حزب مردم هستند چه نمایندگانی که در حزب پان ایرانیست هستند با وجود چنین مراجعات

مکرر تاکنون کوچکترین توجهی به این موضوع نشده بخصوص اینکه خواستم این موضوع را از این لحاظ تذکر بدهم که طرح این سؤال در حقیقت ابتعا بساکن بوده بلکه دنباله دو سال شکایت های مکرر مردم و دنباله یک بار سؤال در دوره گذشته مجلس از طرف یکی از اعضای فراکسیون حزب ایران توین میباشد و در نتیجه در حقیقت یکی از مراحل حاد این مسئله محسوب میشود و برای اینکه توجه بفرمائید که واقعا این تصمیم دخانیات بزرگترین مصیبت را به روستائیشینان آذربایجان غربی تحمیل کرد و در حقیقت هیچ يك از بلا های حاد آسمانی هم چنین صدماتی نمیتواند بزندان خلاصه ای از آنها را بفرستد میرسانم خواهش میکنم توجه بفرمائید چون واقعا انتظار کمک و مساعدت از همه همکاران محترم را دارم و همچنین مردم آذربایجان غربی با اضطراب و نگرانی تمام منتظر تصمیمات شما هستند از ۲۰ سال به این طرف مؤسسه دخانیات ایران در آذربایجان غربی اقدام بکشت توتون کرده مردم از ماجرا مطلع نبودند توتون را تا اندازه ای نمیشناختند و با کشت آن آشنا نبودند این مؤسسه مردم را تشویق کرد مساعدت داد قرضه داد تأسیسات فراوانی از بودجه مملکت بوجود آورد و میلیونها تومان صرف تأسیسات شد و مردم تدریجاً آشنا شدند و خوشبختانه مواجده با محصول پر درآمدی شدند که این محصول در زندگی آنها تأثیرات بسیار عمیق و شگرفی داشت به این معنی که در سال ۱۳۴۴ که کشت توتون بعدا کمتر ممکن خود رسیده بود در حدود ۳۰ الی ۴۰ میلیون تومان محصول داشت که به مؤسسه دخانیات فروخته شد و اگر توجه بفرمائید که بقیه محصول این استان غیر از توتون ۲۰ الی ۳۰ میلیون تومان بیشتر نمیتوانست باشد آنوقت اثر این محصول را در زندگی مردم میتوانید تصور بفرمائید و این موضوع را در نظر بگیرید که بعلت کشت همین گیاه در این استان در حدود ۸۰ هزار خانواده از شهر ستانهای مختلف رضاییه و استان آذربایجان غربی کوچ کردند و در آنجا بعنوان خوش نشین فقط و فقط بکشت توتون مشغول شدند سطح زندگی دهقانان بالافرت دهقانان که همه میدانید در حدود ۲۰ - ۲۵ سال پیش در

چه وضعی زندگی میگردند خوراک پوشاک و اثاث منزلشان چپ بوده و وضعشان بسیار فرق کرد بسیار خوب شد و زندگی راحتی تقریباً پیدا کردند و در حقیقت با آماري که درست داریم بنیسان $\frac{2}{3}$ این زندگی و $\frac{1}{3}$ در آمد روستائیان آذربایجان غربی را همین کشت توتون تشکیل داد یعنی اگر دهقانی ۶ هزار تومان در سال در آمد داشت ۴ هزار تومان از توتون بود و غالب اینجاست که درست در این مرحله حداکثر در آمد قانون مترقی اصلاحات ارضی هم به مرحله اجرا در آمد که مطابق همین قانون دهقانان وقتی میخواستند از این قانون استفاده کنند باید با در نظر گرفتن معدل در آمد سال های ۴۱ - ۴۲ - ۴۳ زمین را بخرند و اجاره کنند در آن سال این در آمد در حد اکثر ممکن بود و مطابق همان در آمد دهقانان زمین را خریده با اجاره کرده و بهمان میزان برای مدت ۱۵ سال مالک سابق با بانک کشاورزی مقروض شدند حالا آن مینابا به سرعت پائین آمد ۴۰ میلیون تومان به ۱۰ میلیون تومان رسیده سایر محصولات کشاورزی قیمتش نصف شده ولی قرضه دهقان در همان حد مانده غالب اینجاست که مردم با اضطراب تمام در این مورد شکایت کردند استانداران منطقه بکرات ناراحتی مردم بیان کردند تمام ادارات این ناراحتی را منعکس کردند شاید تنها اداره ای که این ناراحتی را منعکس نکرد دهقانان اداره آمار باشد ولی چرا توجه نشده بدون شک این نوع بوجود میآید که واقعا شاید در این مؤسسه انحصار دخانیات دست هائی هست که نه توجه به برنامه های کشاورزی دولت دارند نه توجه به برنامه های حزب اکثریت دارند و نه توجه به برنامه های احزاب اقلیت دارند و در واقع آنچه را که می شناسند خودشان هستند و بخاطر تأمین هر چه بیشتر در آمد کار میکنند در آمدش بجای خود محفوظ ولی آیا نباید توجه داشته باشند که تمام این مؤسسات برای مردم است و اگر هم فرضاً دخانیات مجبور است که منافع و در آمد خودش را در نظر بگیرد آیا دولت وظیفه از شادی و سرپرستی مردم را ندارد؟ اگر چنانچه مجبورند به رعایت که باشد کشت توتون را بیاورند پائین من وارد غلت نمیشوم که دلیلان

فانع کننده و منطقی هست یا خیر فرض محال را در نظر میگیرم که باید توتون کاشته نشود در اینصورت هم باید این عمل بترتیبی انجام بشود که لطمه ای بزندگی کشاورزان نداشته باشد اگر چنانچه لازم است که کشت توتون را پائین بیاورند روی یک برنامه صحیح باید پائین بیاید برنامه ای که به زندگی آنها لطمه نزنند و پرداخت قروض آنها را مسلم بکنند در عین حال هم برنامه ای داشته باشیم که در حقیقت نگذاریم دو سوم در آمد يك منطقه روستایی يك دفعه و يك آن پائین بیاید من واقعا نگران این هستم که با وجود تذکرات بسیاری که در این دو سال چه از طرف مقامات ملی و چه دولتی به دولت داده شده و این مؤسسه شاید با وجود علاقه خود دولت هم بجای اینکه باید مشکل مردم را حل بکند باز هم يك راه انتقامی در پیش بگیرد همان راهی که در سال ۳۶ داشت پیش گرفت در سال ۱۳۳۵ مردم بعلت پاره ای از اجحافات شکایت های مکرری کردند و در نتیجه عدم رسیدگی به شکایاتشان بهر بار شاهنشاهی ایران زمین متوسل شدند بنسب با مردم شاهنشاهی مأمور رسیدگی شد این هیئت حق را به مردم داد تا اینکه مردم با دخانیات تصفیه حساب کرده بودند ۲۰٪ حوهی که دریافت شده بود امر شد به مردم بپردازند ولی بلافاصله بعد از چند ماه این مؤسسه عملی انجام داد که واقعا عناد خودش را با برنامه های ملت و دولت نشان داده قیمت درجای تعیین توتون را در استان آذربایجان غربی نسبت بسایر استانها در هر کیلو ۵ ریال پائین آورد و از سال ۳۶ بعد هم این برنامه اجرا میشود توتون درجه ۱ و درجه ۲ و درجه ۳ که تا سال ۳۵ در تمام استانها يك قیمت داشت از سال ۳۶ در آذربایجان شرقی و غربی بکمترتبه ۵ ریال نسبت بسایر استانها کمتر شد من توجه همکاران محترم را به این مسائل اساسی جلب میکنم و انتظار دارم که در حقیقت کمک شود همانطوری که عرض کردم که احساس می شود که این مؤسسه ببرنامج خود نولت و ببرنامج حزب اکثریت به برنامه احزاب اقلیت بپرداخت های مردم مطلقاً توجه ندارد و اگر هم قرار است آن مؤسسه ببرنامج های خودش را به همین ترتیب اجرا

بکند و باید اجرا بکنند در اینصورت دولت میباشد جبران صدماتیکه از این تصمیمات بر مردم متوجه میشود جبران بکند و اما در مورد غله متأسفانه این موضوع باز هم دردی شد بر سایر دردی های موجود و ناراحتی روستائیشینان آن منطقه (صحیح است) تا امروز هنوز هم مراجعات ادامه دارد بهتر بن دلیل و شاهد خود نمایندگان محترم هستند که بدون شک و کلینشان تا امروز هم مراجعه میکنند و دلیل بارز تر و روشن تر از همه قیمت گندم در بازار آزاد است و معلوم است که این گندم وسیله همان دهقانانیکه موظف بحمايت از آنها هستیم بشمن بخش فروخته شده است و امروز در بازار آزاد به این قیمت فروخته میشود و سازمان غله متأسفانه در این مورد اعلام کرد که اگر پیشرفت کمی در تعیین قیمت گندم داشته باشیم ما خریدیم اولاً همانطوری که همه شاهد هستند جناب آقای دکتر ویان وزیر محترم اصلاحات ارضی در پشت این تریبون چند روز پیش فرمودند که يك سوم روستائیشینان عضو شرکت های تعاونی هستند پس تکلیف آن دو سوم دیگر چه میشود سازمان غله اعلام کرده که هر مقدار غله ای که دهقانان واقعی عرضه کرده اند ما خریده ایم پس معلوم میشود دهقانان واقعی نخواسته اند بسازمان غله گندم بفرروشند برای اینکه گندمشان فروخته نشده من درد مردم را خواستم تا اندازه ای بسی پرده و روشنتر بعرض برسایم و این انتظار را دارم که موضوع فقط بصورت طرح سؤال و پاسخ آن خاتمه پیدا نکند و اگر از لحاظ مجلس هم خاتمه پیدا کرد از لحاظ مردم خاتمه پیدا نخواهد کرد و همان برنامه ای را دنبال خواهند کرد که در سال ۱۳۳۵ دنبال کردند پس در حقیقت انتظار بنده این است که سعی کنیم کمی هم بحقوق مردم توجه بیشتر از این داشته باشیم و بتوانیم دردی از دردهای آنها را دوا کنیم رئیس - آقای قوام صدی بفرمائید

قوام صدی (معاون و رارث دارائی) - جناب آقای دکتر فریور نماینده محترم چهار سؤال در دو موضوع از وزارت دارائی مطرح فرمودند که با اجازه مقام محترم

ریاست و آقایان محترم جواش را در دو قسمت اول مربوط بدخانیات و بعد راجع غله است عرض میکنم سؤال اینکه مطرح فرمودند به این ترتیب بوده است :

۱- علت تقابلی ناگهانی و شدید سطح کشت توتون در آذربایجان غربی چه بوده است ؟

۲- در مورد کشت توتون برنامه بعدی وزارت دارائی چیست ؟ و برای جبران کسر درآمد دهقانان چه تصمیمی گرفته شده است ؟ و آیا در سالهای آینده سطح کشت را بازم تقبیر خواهند داد ؟

۳- علت اینکه قیمت درجات معین توتون در استانهای آذربایجان و کیلان و مازندران تا سال ۱۳۳۶ یکسان و از آنسال بعد نرخ مذکور در آذربایجان غربی ۵ ریال برای هر کیلو گرم نسبت بسایر استانها پائین آورده اند چیست ؟

به استحضار میرساند :

۱- بطوری که اطلاع دارند مؤسسه انحصار دخانیات ایران در چند سال اخیر اقدامات مؤثری برای اصلاح کشت توتون سیگار بعمل آورده که اهم آنها خرید سموم مختلف برای مبارزه علیه بیماریهای توتون و انواع کودهای شیمیائی جهت تقویت اراضی زیر کشت و واگذاری آن بتوتونکاران ببهای نازل و کمتر از قیمت تمام شده و همچنین راهتمائیهایی فنی توتونکاران در مراحل مختلف کشت و برداشت مخصوصاً جمع آوری و خشکاندن و نظائر آن میباشد و در نتیجه محصول عملکرد توتون سیگار در واحد سطح « هکتار » به میزان قابل توجهی افزایش یافته بعلاوه در سالهای محصولی ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۴ برای تأمین ذخیره کافی در انبارهای دخانیات کشت توتون در شمال و در آذربایجان و کردستان افزایش نسبتآزبادی پیدا کرده که ادامه آن با داشتن ذخیره کافی مصلحت نبوده و بهمین علت در برنامه کشت توتون سیگار برای سال ۴۵ کشور تجدید نظر شده و برای آذربایجان غربی « خوی، رضاییه، مهاباد » ۸۹۵۰ هکتار سهمیه منظور گردیده ولی زارعین در عمل بیش از ۶۴۰۰ هکتار توفیق توتونکاری حاصل نکرده و در بقیه اراضی خود یکشت محصولات کشاورزی دیگر

پر داختمند و عملاً در سال محصولی ۲۵ سطح کشت توتون منطقه مذکور برابر ۶۴۰۰ هکتار بوده است. بر نامه کشت سال ۱۳۴۶ آذربایجان غربی نیز با توجه بتوانائی فلاحی زارعین و برابر سطح کشت واقعی که عملاً کشتکاران توفیق به اجرا پیدا نمودند یعنی ۶۴۰۰ هکتار تعیین و ابلاغ گردید ولی طبق آمارهای بعدی عملاً ۵۵۹۷ هکتار کشت کردند و این مطلب میرساند که زارعین بقیه اراضی خود را به کشت نباتات دیگر مانند چغندر قند - دانه های روغنی و امثالهم تخصیص داده اند .

با توجه به مراتب فوق تقلیل سطح کشت توتون تدریجی بوده و بارعایت مقتضیات زراعی مناطق کشت اجرا شده بطوریکه کشاورزان به آسانی بتوانند کشت محصول دیگری را جایگزین کشت توتون که محدود شده بنمایند و ترتیب عمل طوری بوده است که حتی زارعین در سالهای مذکور بهیزانیکه برنامه تعیین شده است توتون کشت نکرده اند و با جایگزین شدن کشت سایر محصولات از قبیل چغندر قند تخم آفتاب گردان و غیره که مورد نیاز کشور میباشد زارعین مواجه با اشکال نشده اند و اگر ظاهراً درآمد کشاورزان در واحد سطح از محصول توتون بیشتر بنظر میرسد با توجه به هزینه توتونکاری و برداشت محصول خشک کردن آن و سایر هزینه ها در میزان درآمد خالص تفاوتی حاصل نشده است ضمناً علاوه مینماید که محدود کردن سطح کشت توتون از نظر حفظ مصالح اقتصادی مملکت اجتناب ناپذیر بوده زیرا با توجه به این نکته که مصرف توتون سیگار در داخل کشور محدود بمقدار معینی در سال است ۱۲۰۰۰ تن و صدور آن نیز با وجود اقداماتی که با تشریک مساعی وزارت اقتصاد بعمل آمده است مواجه با مشکلاتی میباشد (دکتر صدر چطور سیگار قاچاق میباشد ؟) و در هر حال بقیمت تمام شده میسر نگردیده است قطعاً دور از مصلحت بنظر میرسد که اراضی قابل کشت آبی شمال غرب و غرب و سایر عوامل زراعی مملکت را که میتوان برای کشت محصولات مورد احتیاج استفاده کرد برای تولید محصولی بکار برد که مورد نیاز برای مصرف داخلی نبوده و صدور آنهم از نظر

اقتصادی مقرون بصرفه نیست .
۲- موجودی توتون سیگار کشور در اول مهر ماه ۱۳۴۶ حدود ۳۵۰۰۰ تن بوده و محصول سال جاری هم تقریباً چهارده هزار تن یعنی دوهزارتن بیش از مصرف یکسال بنظر میرسد و با توجه به مراتب معروضه در بند ۱ در نظر دارد سطح کشت توتون سیگار کشور را که در سال جاری ۱۳۴۶ برابر ۱۵۰۰۰ هکتار بوده به ۱۲۰۰۰ هکتار تقابلی دهد تا این تولید و مصرف تا حدودی تعادل برقرار شود و با در نظر گرفتن این موضوع که قسمتی از اراضی که به این ترتیب آزاد میشود زمینهایی میباشد که برای توتونکاری مناسب نیست و محصول آن مرغوب نمیباشد بجای توتونکاری برای کشت محصولات دیگر مورد استفاده قرار گرفته و درآمد حاصل از زراعتهای مذکور جانشین درآمدی که از توتونکاری عاید میگردد میشود و درآمد خاص که زارعین از محل توتونکاری تحصیل میکنند پس از کسر هزینه های مخصوص توتونکاری که معمولاً بیش از سایر محصولات است) با سایر محصولات تفاوت قابل توجهی نخواهد داشت و در هر حال کشت توتون با توجه بتوضیحاتیکه داده شد تا زمانیکه بازار مطمئن در خارج از کشور بدست نیامده باید در حدود احتیاج برای مصرف داخلی باشد و اتخاذ ترتیب دیگری در این مصلحت میباشد .
۳- در سال ۱۳۳۶ برای بهبود سیگازتهای ساخت ایران اقداماتی شده و مرغوبیت و کیفیت توتون خام مورد توجه قرار گرفته و ضمن مطالعاتیکه در این خصوص بعمل آمده معلوم شده است .
اولاً کیفیت توتون استانهای شمالی بهتر از توتون محصول آذربایجان غربی میباشد مخصوصاً قابلیت سوزش توتون آذربایجان بسیار کمتر از توتون کیلان و مازندران است و همچنین از نظر لطافت و عطر و دیگر مشخصات توتون استانهای شمالی مرغوب تر است .
ثانیاً در استانهای شمالی محصول توتون سیگار را با توجه بوضع خاص و آب و هوای مناطق مذکور با حرارت در گرمخانه هائیکه بوسیله زغال سنگ یا چوب گرم میشود

خشک مینماید و برای این منظور گرمخانه های مخصوصی احداث نموده و در گهای توتون را دوتا چهارروز در این گرمخانه ها می خشکانند و اتمام این کار مستلزم هزینه قابل ملاحظه میباشد و حال آنکه در آذربایجان و کردستان توتونکاران محصول خود را در هوای آزاد با استفاده از حرارت آفتاب خشک میکنند و این عمل که مهمترین و اساسی ترین مرحله بهره برداری است برای آنان خرج قابل توجهی ندارد و بهمین علت هزینه تولید توتون در منطقه آذربایجان غربی کمتر از استانهای شمالی میباشد و تفاوت نرخ خرید درجات مختلف توتون شمال با توتون آذربایجان و کردستان در هر کیلو ۵ ریال بعلم فوق یعنی تفاوت کیفیت توتون و قیمت تمام شده میباشد و اگر این تفاوت وجود نداشت به احتمال قوی توتونکاران سایر مناطق که جنس بهتر با بهای تمام شده بیشتر عرضه میکنند قیمت بیشتری مطالبه مینمودند در حالیکه بهای توتون خام در حال حاضر در حد اکثر قیمت ممکنه است و قیمت محصول هر منطقه با در نظر گرفتن هزینه تولید و کیفیت کالا تعیین شده و عادلانه میباشد سؤال دیگری فرمودند در مورد غله که علت این که تا اکنون غله دهقانان کشور خصوصاً آذربایجان و کردستان بمقدار کافی خریداری نشده چیست ؟

با اینکه سازمان غله کشور بعلم موجود بودن کندمهای خریداری سال گذشته در انبارها برای خرید کندم سال جاری از لحاظ انبار با مشکلات بزرگی مواجه بوده معیناً بمنظور حمایت از تولید کننده و جلوگیری از تنزل بی تناسب نرخ با استفاده از انبارهای خالی آرتشی و مؤسسات دولتی تا اکنون حدود یکصد و هفتاد هزارتن کندم از شر کتتهای تعاونی روستائی و کشاورزان کشور خریداری شده و این مقدار فقط سی هزارتن کمتر از خرید دولت در تمام مدت سال گذشته میباشد . در صورتیکه سال گذشته از سالهای بسیار خوب زراعی بوده و از لحاظ محصول کندم شاهشال محسوب میشد و لازم توضیح است که در بیست سال اخیر غیر از سال گذشته فقط دو سال میزان خرید کندم از طرف دولت بدویست هزارتن رسیده و در بقیه سالها زیر این رقم بوده است .

آنهاست، بزنده کردن زندگی آنهاست بعلاوه فرمودند که سطح کشت بی رویه بالا رفته بود ممکن است این توهم پیش بیاید که دهقانان خودشان کشت می کردند بعدد خانیان آمدخیز کرد که این مقداری که شما کشت می کنید غلط است در حالیکه هیچ دهقان و هیچ کشتکاری بدون اجازه مؤسسه دخانیات نمیتواند حتی يك و جب تو تون کشت بکند این رویه بی رویه را خود دخانیات باب کرد خودش آمد تشویق کرد مساعده داد فرضه داد سطح کشت را بالا برد اگر بی رویه رفته بالا باز هم مقصر خودش است و حالا هم اگر

میخواهند بیاورند پائین البته آورده اند همانطور که عرض کردم ۴۰ میلیون تومان در آمد يك منطقه یکمتر به در عرض دو سال به ۱۰ میلیون تومان بیاید پائین این را دولت باید جبران بکند نه در آنجائیکه بخواد حاضر بشود و در آنجائیکه نخواهد حاضر نشود البته این مسئله باید مورد توجه قرار بگیرد و نحوه پائین آوردن سطح کشت جالب اینجاست که این عمل باید با نظر گرفتن چندین موضوع عملی بشود یکی اینکه واقعا اول باید دخانیات بداند در کجاها تو تون خوب بعمل می آید و در کجاها خوب بعمل نمی آید و این کار را نکرده کارگر عادی بیسواد دخانیات يك

مرتب آمد گفت از فلان تا فلان جا نکارند تمام دهات مجاور دریاچه رضائیه را ممنوعه اعلام کرده و این دهات ۷۴ پارچه بود بعد که سروصدا و اعتراض مردم تهدیدست بلند شد از طرف دولت متخصصین آمدند و بررسی کردند و جالب اینجاست که از ۷۴ قریه که از طرف مؤسسه دخانیات در سال ۴۴ ممنوعه اعلام شد فقط ۳۲ تایشان را نیمه شور اعلام کردند بقیه را گفتند میتوانند تو تون بکارند رئیس - آقای دکتر فریور وقت شما تمام شده است و بنده هم خیال نمیکنم که این بحث جنابعالی امروز ب نتیجه برسد این است که پیشنهاد میکنم که بکمسیون رسیدگی بسئالات ارجاع شود (صحیح است).

دکتر فریور - در هر حال بنده موافقم و استناد میکنم بکمسیون رسیدگی بسئالات ارجاع شود.

رئیس - خانمها و آقایانیکه موافقت بکمسیون

با اینحال هنوز فصل خرید گندم بخصوص در استانهای سردسیر کشور (آذربایجان و کردستان) منقضی نشده و خریدنا موفقیکه گندم در دست کشاورزان کشور موجود است ادامه خواهد داشت. از ۱۷۰ هزار تن گندم خریداری حدود چهارتن آن در استانهای آذربایجان و کردستان خریداری شده و چون مناطق مزبور سردسیر و محصول آنجا دیررس میباشد طبعاً با خانمه خرید نقاط گرمسیر کشور فعالیت سازمان غله بیشتر متوجه مناطق مذکور خواهد شد.

در حوزه انتخابیه نماینده محترم از تمام امکانات برای خرید گندم استفاده شده است. انبار شیرو خورشید برای تمرکز گندم خریداری اختصاص و قرار است از سالن سر پوشیده تربیت بدنی نیز همین منظور استفاده شود و با وجود مشکل انبار در تهران بمنظور خرید بیشتر دستور داده شده است ۱۱ هزار تن از موجودی گندم آذربایجان غربی بهر کز حمل و در انبارهاییکه از طرف ارتش واگذار شده متمرکز شود.

رئیس - آقای دکتر فریور بفرمائید.

دکتر فریور - بدیهی است فرمایشات جناب آقای

قوام صدری برای بنده بهیچ وجه قانع کننده نبود اولاً در مورد علت پائین آمدن سطح کشت تو تون مباحث تجارتي و اقتصادی را پیش کشیدند يك اصل مسلم هست و آنهم این است که دولت برای اجرای وظیفه سرپرستی و ارشاد خودش در پاره ای موارد اگر لازم شد ممکن است پاره ای خسارات و زیانهای را هم قبول بکند و با علم باینکه در فلان مورد زبانی خواهد دید آنرا انجام دهد (صحیح است) دیروز دخانیات هم وضع بهمین ترتیب است بنده عرض کردم که در پاره ای موارد $\frac{1}{3}$ در آمد دهقان در پاره ای دهات کلیه در آمد دهقانان از بین رفته حال منطق دخانیات در مورد تجارت خودش هر قدر صحیح هم باشد این برنامه را در شرایطی باید اجرا بکند که آنچنان خساراتی متوجه مردم خرده پا و تهدیدست نشود مردمیکه برنامه انقلاب شاه و مردم معطوف به حمایت و تقویت

رسیدگی شواهد ارجاع شود خواهش میکنم قیام فرمایند.
(اکثر برخاستند) تصویب شد سوال بکمیسیون رسیدگی
سوال فرستاده میشود.

۱۰- اعلام وصول و قرائت دو فقره لایحه قانونی از مجلس سنا

رئیس - لوابی از مجلس سنا رسیده است برای
اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۴ در خصوص لایحه شماره
۱۳۴۶/۲/۳۱-۳۴۵۰ دولت راجع بمعافیت گمرک کالاها
شرکت ملی نفت که واگذار یا فروخته میشود که ضمن
مرفومه شماره ۵۷۲۶۷-۱۳۴۶/۳/۲۰ از آن مجلس محترم
بمجلس سنا ارسال شده بود در جلسه روز دوشنبه ۶ آذر
ماه ۱۳۴۶ مطرح و بتصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه
قانونی مزبور که اصلاح شده بیوست ارسال میشود.
رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی
رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط
ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۴ در خصوص لایحه شماره
۱۳۴۶/۲/۳۱-۳۴۵۰ دولت راجع بتجدید استخدام ۴ نفر
نکنس - توتون که ضمن مرفومه شماره ۵۷۲۶۹-۱۴۹/۵-
۱۳۴۶/۳/۲۰ از آن مجلس محترم بمجلس سنا ارسال شده
است در جلسه روز دوشنبه ششم آذر ماه ۱۳۴۶ مطرح و
تصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه قانونی مزبور که
اصلاح شده برای تصویب مجدد بیوست ارسال میشود.
رئیس مجلس سنا - مهندس شریف امامی
رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط
ارجاع میشود.

۱۱ - تقدیم يك فقره اصلاح بودجه بوسیله آقای معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدوری فرمایشی دارد بدقت مائید

قوام صدوری (معاون وزارت دارائی) - صلاح
بودجه ای است مربوط به اداره کل ثبت احوال که با اجازه
مقام ریاست تقدیم میشود چون بودجه ۱۰٪ مورد اختیار
دولت اضافه شده باید در کمیسیون بودجه مورد اظهار نظر
قرار بگیرد.

رئیس - بکمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۱۲ - قرائت يك فقره نامه رسیده از دولت

در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات

و سایر لوازم برای اجراء طرحهای

مصوب بر نامه های عمرانی

رئیس - نامه ای است که از دولت رسیده برای
اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

بارعایت ماده واحده قانون نحوه خرید ماشین آلات
و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های
عمرانی کشور مصوب ۲۴ خرداد ماه ۱۳۴۵ موافقتنامه
اعتباری بمنظور تأمین ۸۵ درصد هزینه های ارزی تهیه
وسایل و نصب قسمتی از طرح شاه لوله و گازدر ایران که
جمع کل هزینه ارزی آن بالغ بر ۲۲۰ میلیون مازک
آلمانی است با شرکت های آلمانی تبس اشتال یونیون
اکسپورت و ایمانس مان اکسپورت و تابسن رورانیتر ناشنال در
تاریخ ۲۴ مهر ماه ۱۳۴۶ منعقد گردیده است و اعتبار
مذکور در ۱۴ قسط متساوی ۶ ماهه صورت سفته باز پرداخت
میگردد و بمانده اقساط باز پرداخت نشده بهره ای از
قرار ۶/۵ درصد در سال از تاریخ گواهیهای پرداخت یا
اسناد حمل یا رسید های اسکله تعلق خواهد گرفت و
سر رسید اولین قسط آن اول ژوئیه ۱۹۷۰ میباشد بدینوسیله
در اجرای تبصره (۲) ماده واحده فوق الذکر گزارش آن
تقدیم میگردد.

نخست وزیر

۱۰ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد

ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۱۳

روز پنجشنبه ۱۳۴۶/۹/۹

۱ - گزارش شور اول راجع به قرارداد پستی جهانی
و موافقتنامه ها و مقاله نامه ها و مقررات مربوط و

موافقتنامه سازمان ملل متحد و اتحادیه پستی جهانی

شماره چاپ ۶۲

۲ - گزارش شور اول راجع به تشکیل وزارت منابع

طبیعی . شماره چاپ ۶۳

رئیس - با اجازه خانمها آقایان جلسه امروز

ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز پنجشنبه
خواهد بود.

(ساعت یازده و نیم صبح - جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مستند عبد الله ریاضی